İŞKUR

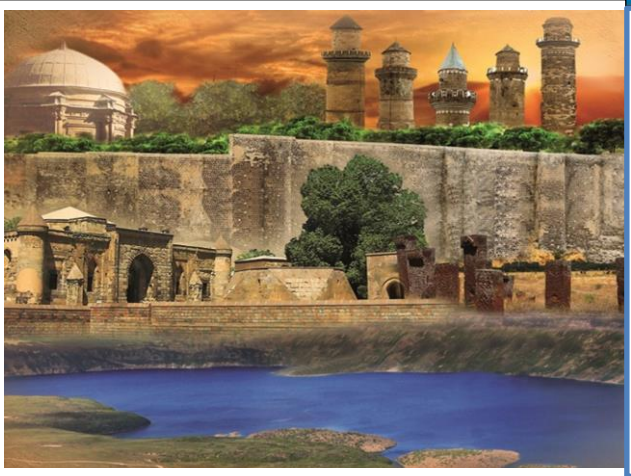

2014

BİTLİS

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

BİTLİS ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

(2014)

HAZIRLAYANLAR

SEDAT KOCAMAN

FATİH GÜLSEVEN

ÖNSÖZ

Dünyada olduğu gibi ülkemizde de –hızlı bir değişim yaşanmakta sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçiş olarak adlandırılan bu süreçte giderek teknoloji hakim olmakta emek yoğun üretim modelinden hızla uzaklaşılmaktadır. Bu değişim işgücü piyasasına da yansımaktadır. İstihdam artışının sağlanması ve geleceğe yönelik istihdam politikalarının belirlenebilmesi, gelecekte temininde güçlük çekilebilecek mesleklerin belirlenebilmesi ve buna paralel olarak işgücü uyum faaliyetlerinin bu alanlarda yoğunlaşması için işgücü -piyasasının izlenmesi oldukça önem arz etmektedir.

Yaşadığımız dünyada kalıcı olmak için gelecekle ilgili değişim ve gelişimleri –yakından takip etmek ve olası durumlarda neler yapılabileceği konusunda önlem alınması gerekmektedir. İşgücü piyasası da arz ve talep dengesinin sağlandığı ve gelecek öngörüleriyle bir bütün oldukça faydalı olacaktır. İşverenlerimiz aradığı nitelikte işgücünü bulamamakta, işgücünün nitelikleri işverenlerin aradığı nitelik ve beceri ile uyuşmamaktadır. Bu sorunun çözümü için işsizlerin niteliklerini ve işverenlerin hangi mesleklerde ve hangi niteliklerde elemana ihtiyacı olduğunu bilmek oldukça önemli hale gelmektedir. Mesleki eğitimin iyileştirilmesine yönelik olarak gerçekleştirilen çalışmalarda, işsizliğin önlenmesine yardımcı olmak, işverenlerin ihtiyaç duydukları mesleklerde ve nitelikte elemanları işgücü piyasasında kolayca bulabilmesini sağlamak için yerel düzeyde bir işgücü piyasası analiz çalışması gerçekleştirilmesi ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Bu ihtiyaçtan hareketle hazırlanan; İşgücü Piyasasının Analizi, sektörler bazında işgücü piyasası ihtiyaç ve arz tespitine ilişkin en gerçekçi ve güncel durumun belirlenmesi ile sürekli olarak güncellenebilir bir veri tabanının oluşturulması hedeflenmiştir. İşgücüne ve ekonomik yaşama yönelik planlama ve araştırma çalışmalarında çeşitli kesimlerin istifade edeceği bir yol gösterici olacaktır.

İlimizde işsizlikle mücadelede en önemli görev ve -sorumlulukları üstlenen Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü işverenlerin işgücü taleplerini uygun eşleştirme faaliyetleri –ile kendisine başvuran iş arayanlarla karşılanabilmesi ve işgücünün istihdam edilebilirliğinin –arttırılması amacıyla yılda 4 defa toplanan il istihdam ve mesleki eğitim kurulunda alınan kararlar ve oluşturulan politikalar çerçevesinde çeşitli alanlarda işgücü uyum faaliyetleri düzenlemekte–, toplum yararına çalışma programları uygulamakta, iş arayanlar için iş ve meslek danışmanlığı faaliyetlerini yapmakta, girişimcilik ve staj programları düzenlemekte, öngörülen şartları sağlayan işsizlere ve işini kaybedenlere geçici bir süreyle işsizlik sigortası, iş kaybı tazminatı-, kısa çalışma ödeneği ödemektedir.

"Hangi meslekte ne kadar elemana ihtiyaç vardır" sorusu, bu çalışma ile cevap bulacaktır. Gerek İl Müdürlüğümüz gerekse diğer kurum ve kuruluşlar tarafından insan kaynaklarının geliştirilmesi amacıyla düzenlenen mesleki eğitim faaliyetleri daha isabetli ve işgücü piyasasının ihtiyaçları doğrultusunda olacaktır. 416 işyerine uygulanmış olan İşyeri Bilgi Formları doğrultusunda Bitlis ili için öncelikle mesleki eğitim programlarımızdaki etkinliğin arttırılması ve işgücü piyasasında taleplere uygun işgücünün yetişmesinin sağlanması beklenmektedir. Bu itibarla elimizdeki çalışma, işgücü piyasası açısından önemli bir boşluğu dolduracaktır.

Burada İşgücü Piyasası Analizi kapsamında ortaya çıkan raporun kitap halinde yayınlanması ve bu bilgilerin Bitlis iş dünyasına ve çalışma hayatını organize eden Kamu Kurum ve Kuruluşlarına ve bilgi formlarını dolduran işverenlerimize faydalı olması temennisiyle emeği geçen herkese şükranlarımı sunarım.

Alaattin ASLAN
Bitlis Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürü

İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ ..... **iii**
TABLOLAR LİSTESİ ..... **vii**
KISALTMALAR ..... **ix**
YÖNETİCİ ÖZETİ ..... Hata! Yer işareti tanımlanmamış.1
GİRİŞ **3**
BİRİNCİ BÖLÜM **4**
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ **4**
GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ 5
İŞKUR GÖSTERGELERİ 6
Kayıtlı İşsiz Verileri 6
Açık İş Verileri 7
İşe Yerleştirme Verileri 8
Kurs ve Kursiyer Verileri 9
İşsizlik Ödeneğinden Yararlanan Verisi 10
İKİNCİ BÖLÜM **111**
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI **111**
AMAÇ VE YÖNTEM 111
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 18
İşyeri Verileri 18
Çalışan Verileri 26
AÇIK İŞLER 31
Açık iş verme ve açık iş oranı 33
Eğitim durumu 39
Beceri ihtiyacı 41
Arama kanalı 42
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 45
Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyerleri 45
Temininde Güçlük Çekilen Meslekler 50
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 55
İstihdam Artışı Beklenen Meslekler 57
İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler 57

SONUÇ 60

KAYNAKÇA 62
EKLER..... 57
Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu..... 63

Ek 2- Ek 2a: Örnek Hacmi ve Örnek Seçimi.....

Ek 2b: Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları .....

Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü..... 69

Ek 4- Ek Tablolar 76

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri

Tablo 2 : Kayıtlı İşsizlerin Mesleklere Göre Dağılımı (2013-2014*)

Tablo 3: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı (2013-2014*)

Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme (2013-2014*)

Tablo 5: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2014*)

Tablo 6: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneği Hak Edenler (2014*)

Tablo 7: Sektörlere Göre İşyeri Sayısı Oranları 2014

Tablo 8: Sektörlere göre işkurdan faydalanma oranları 2014

Tablo 9: Kuruluş Yıllarına Göre İşyerlerinin Sektörel Dağılım Oranları 2014

Tablo 10: Sektörlere Göre Mevsimlik İşçi Çalıştıran İşyeri Sayısı Oranları 2014

Tablo 11: Kuruluş Yıllarına Göre İşyerlerinin Sektörel Dağılımları 2014

Tablo 12: Sektörlere Göre Çalışan Sayısı Oranları 2014

Tablo 13: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayısı Oranları 2014

Tablo 14: Çalışanların Cinsiyete göre Sektörel Dağılım Oranları 2014

Tablo 15: Çalışanların Meslek Gruplarına göre ve Cinsiyete göre Dağılım Oranları 2014

Tablo 16: Cinsiyete Göre En Çok Çalışılan Meslekler 2014

Tablo 17: Açık İşi Olan İşyerlerinin Sektörel Dağılım Oranları 2014

Tablo 18: Sektörlere Göre Açık İş Oranı 2014

Tablo 19: Cinsiyete Göre Açık İş Oranı 2014

Tablo 20: Sektörlere Göre Arama Kanallarının Dağılım Oranları 2014

Tablo 21: Sektörlere ve İşyerlerinin Yaşına Göre Açık İş Verme Oranı 2014

Tablo 22: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranı 2014

Tablo 23: Açık İşlerin Meslek Grubu ve Cinsiyete Göre Dağılım Oranları 2014

Tablo 24: Mesleklere Göre Açık İş Dağılım Oranları 2014

Tablo 25: Açık İşlerin Mesleklere ve Cinsiyete Göre Dağılım Oranları 2014

Tablo 26: Mesleklerin Becerilere Göre Dağılım Oranları 2014

Tablo 27: Mesleklere Göre Arama Kanallarının Dağılım Oranları 2014

Tablo 28: Açık İşlerin Eğitim Durumunun Arama Kanallarına Göre Dağılım Oranları 2014

Tablo 29: Eğitim Durumunun Becerilere Göre Dağılım Oranları 2014

Tablo 30: Teşvikten Yararlanan İşyerlerinin Arama Kanalına Göre Dağılım Oranları 2014

Tablo 31: İşkur Hizmetlerinden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılım Oranları 2014

Tablo 32: İşkur Hizmetlerinden Yararlanan ve Açık İş Talebi Veren İşyerlerinin Arama Kanallarına Göre Açık İş Dağılım Oralnları 2014

Tablo 33: İşyerlerinin Yaşına Göre Açık İş Verme Oranı 2014

Tablo 34: İşyerlerinin Yaşına Göre Açık İş Oranı 2014

Tablo 35: TGÇM Eleman Sayısının Sektörel Dağılım Oranları 2014

Tablo 36: TGÇM Eleman Sayısının Sektörel Dağılım Oranları 2014

Tablo 37 : TGÇM Eleman Sayısının Açık İş ve Meslek Gruplarına Göre Dağılım Oranları 2014

Tablo 38: Sektörlere Göre TGÇM İşveren Sayısı Oranları 2014

Tablo 39 : Temininde Güçlük Çekilen Eleman sayısının Meslek Gruplarına Göre Dağılım Oranları 2014

Tablo 40: Meslek Gruplarına Göre TGÇM Eleman sayısının Toplam Çalışan Sayısına Oranları 2014

Tablo 41:Mesleklere Göre Temininde Güçlük Çekme Dağılımının Geçen Yıl ile Karşılaştırılması 2014

Tablo 42: Meslek Gruplarında TGÇM İşverenlerin Karşılama Oranları 2014

Tablo 43: TGÇM nedenlerinin Meslek İçindeki Dağılım Oranları 2014

Tablo 44: TGÇM İşyerlerinde Temininde Güçlük Çekilme Nedeni Dağılımı Oranları 2014

Tablo 45 : TGÇM İşyerlerinde Temininde Güçlük Çekilme Nedeni Dağılımı Oranları Türkiye Karşılaştırması Grafiği 2014

Tablo 46: Sektörler İtibariyle Net İstihdam Değişimi ve Net İstihdam Değişim Oranları 2014

Tablo 47: Meslek Grupları İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları 2014

Tablo 48: Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek

Tablo 49: 2013 ve 2014 I. Dönem Araştırma Sonuçlarının Net İstihdam Artışı ve Azalışı Özelinde Karşılaştırılması

Tablo 50:Toplam İşyerleri ve Mevsimlik Personel Çalıştıran İşyerlerindeki Net İstihdam Değişim Oranları ve Sektörler İçerisindeki Net İstihdam Değişim Payı

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri

Grafik 2 : İşyeri Özellikleri(2014*)

Grafik 3: Sektörlere göre İŞKUR'dan faydalanma oranları(2014*)

Grafik 4: Büyüklüklerine Göre İŞKUR'dan Faydalanma Oranları (2014*)

Grafik 5: Sektörlere Göre Mevsimlik İşçi Çalıştıran İşyeri Sayısı Oranları (2014*)

Grafik 6: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayısı Oranları (2014*)

Grafik 7: Eğitim Durumuna Göre Açık İş Dağılım Oranı (2014*)

Grafik 8: Eğitim Durumu Ve Cinsiyete Göre Açık İş Dağılım Oranı (2014*)

Grafik 9: Açık İşlerin Becerilere Göre Dağılım Oranları (2014*)

Grafik 10: Beceriler Ve Cinsiyete Göre Açık İş Dağılım Oranları (2014*)

Grafik 11: Açık İş Arama Kanallarının Dağılım Oranları (2014*)

Grafik 12: TGÇM İşyerlerinde Temininde Güçlük Çekilme Nedeni Dağılımı Oranları Türkiye Karşılaştırması (2014*)

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

ADNKS: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

AİO: Açık iş Oranı

***Bk.* :** Bakınız

EUROSTAT: Avrupa Birliği İstatistik Ofisi

ILO: International Labor Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)

ISCO: International Standard Classification of Occupations (Uluslararası Meslek Sınıflama Standardı)

İBBS: İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması

İO: işsizlik oranı

İKO: İşgücüne katılma oranı

İŞKUR: Türkiye İş Kurumu

İPA: İşgücü Piyasası Analizi

NACE: European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)

NİDO: Net İstihdam Değişim Oranı

OECD: Organization for Economic Co-operation And Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)

TİPA: Türkiye İşgücü Piyasası Analizi

TMS: Türk Meslekler Sözlüğü

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

2014 yılı Mayıs - Haziran aylarında İl Müdürlüğümüz tarafından İşgücü Piyasası Analizi kapsamında İl genelindeki 10 ve üzeri çalışanı olan işyerleri üzerinde yapılan araştırmalar kapsamında 2014 yılı birinci döneme ait elde edilen verilere göre İl Müdürlüğümüze kayıtlı işsizlerde, açık işlerde ve işe yerleştirmelerde meslekler bakımından ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almaktadır. Bu kapsamda açık işlerin karşılanma durumu gözetilerek İl Müdürlüğümüz tarafından yıl içerisinde çeşitli kurslar düzenlenmiş olup toplam 149 kurs/program açılmış ve 1004 kişi bu kurs/programlardan faydalanmıştır.

Araştırma yapılan işyerlerinden elde edilen verilere göre İl genelinde sektörlere göre en fazla işyeri İnşaat sektöründe olup bu sektörü Toptan ve Perakende Ticaret sektörü takip etmektedir. Sektörlere göre işveren sayısı ve çalışan sayıları incelendiğinde İnşaat sektöründeki ortalama çalışan sayısı 3214 kişi olarak ilk sırada yer almaktadır. İlde toplam 8098 çalışanın 7189' u erkek ve 909'u kadınlardan oluşmaktadır. Çalışılan meslek grupları incelendiğinde erkeklerde 1994 kişi ile nitelik gerektirmeyen meslekler ilk sırada yer alırken kadınlarda ise 302 kişi ile sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar ilk sırada yer almaktadır.

En çok çalışılan meslekler arasında ilk üç sırayı Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (İnşaat), Konfeksiyon İşçisi, yer alırken cinsiyet ayrımına göre incelendiğinde ise erkeklerde ilk üç sırayı Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (İnşaat ve Beden İşçisi(Genel) meslekleri paylaşırken kadınlarda ise bu sıralama Konfeksiyon İşçisi, Müşteri Temsilcisi ve Temizlik Görevlisi olarak farklılık göstermektedir.

Yapılan araştırma kapsamında ilde toplam 115 kişilik açık iş bulunmakta olup en fazla açık iş %51 ile İnşaat sektöründe görünmektedir. Meslek gruplarında ise en fazla açık iş %27 ile sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunda bulunmaktadır. Meslekler bazında açık işler incelendiğinde ise en fazla açık iş %10,5 ile elektrik tesisatçısı-bina, %10,5 kat hizmetleri elemanı ve %10,5 turizm ve otelcilik elemanı mesleğinde bulunmaktadır.

Açık işlerde aranan eğitim düzeyi incelendiğinde işverenlerin %65,3'ünün "farketmez" seçeneğini işaretlediği görülmektedir. Yani her 100 İşverenden 65'i ihtiyaç duyduğu açık işinde herhangi bir eğitim düzeyi aramadıkları anlaşılmaktadır

Bitlis ilinde sektör bazında temininde güçlük çekme bakımından İnşaat sektörü birinci sırada yer alırken meslek grupları bazında ise Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar yer almaktadır. İlde en fazla temininde güçlük çekilen meslek ise Konfeksiyon İşçisi mesleğidir. Temininde güçlük çekme nedenlerinin başında ise gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır.

Bu araştırma kapsamına giren işyerlerinin gelecek dönem istihdam öngörülerine göre istihdam artışı beklenilen mesleklerin başında Konfeksiyon İşçisi ve Ağır Kamyon Şoförü gelirken istihdam azalışı beklenen mesleklerin başında ise Minibüs Şoförü ve Temizlik Görevlisi mesleği yer almaktadır.

GİRİŞ

Bitlis ili işgücü piyasası analiz raporunun nihai hedefi ilin işgücü piyasası arz ve talep boyutunu birlikte ele alarak, arz ve talep arasındaki eşleşme problemlerini ortaya çıkartmak ve bu dengesizliğin giderilmesine yardımcı olacak önerileri oluşturmaktır.

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanmayabilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle de zamanında doldurulamamaktadır.

İller bazında etkin bir işgücü piyasası analizi için, illerin arz ve talep yapısını aynı dönem itibariyle yansıtan arz ve talep verilerine ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaç doğrultusunda ideal olan, il işgücü piyasasının her iki boyutunu ortaya koyan araştırmaların eşanlı yapılmasıdır. Böyle bir çalışmanın gerek işgücü gerekse mali açıdan yaratacağı büyük yük dikkate alındığında, pratik bir çözüm işgücü piyasası arz analizlerinde mevcut veri setlerinin kullanımıdır. İşgücü piyasası talep verileri Çalışma ve İş Kurumuna kayıtlı işverenler itibariyle idari kayıt olarak mevcuttur, ancak bu kayıtlar ilin genel talep yapısı hakkında yeterince fikir verememektedir. İşgücü talebinin illerdeki tüm işverenleri kapsayacak şekilde üretilmesi işgücü piyasasının doğru takibi açısından son derece önemlidir ve bu nedenle de özel bir talep araştırmasının periyodik olarak düzenlenmesi bir gerekliliktir.

İşgücü talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri sürdürülmektedir. Bu çalışmalarda değişik yöntemlerin kullanılması sonucu, hem illerin işgücü piyasalarının yıllar itibariyle değişimlerinin izlenmesinde hem de iller arası karşılaştırmalarda problemler yaşanmıştır.. Problemlerin giderilmesi için tüm iller için standart bir talep araştırması uygulanması ve işgücü piyasası analiz raporunun yazımı kaçınılmaz olmuştur.

İhtiyaçlar doğrultusunda Kamu İstihdam Hizmetlerinin Geliştirilmesi Projesi kapsamında Bitlis ili için 12 Mayıs-27 Haziran 2014 tarihleri arasında İşgücü Piyasası Talep Araştırması uygulanmış ve işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Analiz Raporu hazırlanmıştır.

Bu Rapor üç bölüm olarak ele alınmıştır.

Birinci bölüm, ilin işgücü piyasasını etkileyen işgücü göstergeleri birlikte il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiştir. Bu bölümde ayrıca İŞKUR verileri de ele alınarak ilin işgücü piyasası İŞKUR verileri ile analiz edilmiştir.

İkinci bölüm, İşgücü Talep Araştırması sonuçlarını analiz ederek Bitlis işgücü talep yapısını ortaya koymaktadır. İşgücü Talep verilerine yönelik veri setlerinin temini doğrultusunda uygulanan İşgücü Talep Araştırmasının amacı işverenlerin açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

Üçüncü bölüm Bitlis işgücü piyasası arz ve talep yapılarını birlikte ele almakta ve özellikle talep araştırması sonuçlarından yola çıkarak, İŞKUR istatistikleriyle birlikte ilin işgücü piyasasını değerlendirmektedir. Elde edilen bulgular ışığında işgücü piyasasının geliştirilmesi ve iyileştirilmesine yönelik öneriler sunmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri, Bitlis

	İşgücüne Katılma Oranı	İstihdam Oranı	İşsizlik Oranı
2008	38,8	33,3	14,2
2009	42,9	36,8	14,3
2010	44,1	36,9	16,3
2011	48,2	42,9	11,1
2012	46,7	42,4	9,1
2013	46,5	41,5	10,6

Kaynak: TÜİK

İl düzeyinde Bitlis ili temel işgücü istatistiklerine baktığımızda yıllar itibariyle işgücüne katılım istikralı bir şekilde artmakta olup buna paralel istihdam oranı da artmaktadır. Yıllar itibariyle işsizlik oranı istikrarlı değildir. İşgücüne katılım ve istihdam oranı 2011 yılında diğer yıllara göre daha fazla artış göstermiştir.

İşsizlik oranı tüm dünyayı etkileyen küresel krizin etkisi ile 2010 yılında %16,3'e çıkmıştır. Daha sonraki yıllarda ise yeni açılan işletmeler, İŞKUR faaliyetleri, devletin istihdamı artırıcı aktif politikaları ile bu oran sürekli azalarak 2012 yılında son dört yılın en düşük seviyesi olan %9,1'e gerilemiştir.

GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

Grafik 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri

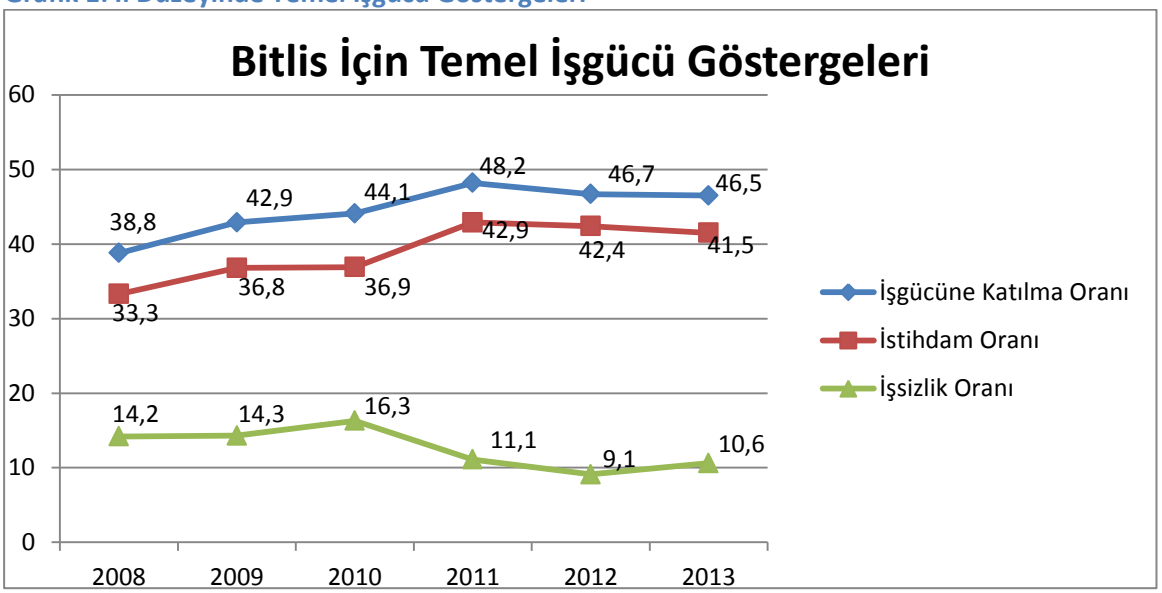

Kaynak: TÜİK

Bitlis ilinin işgücüne katılım oranlarını incelediğimizde; işgücüne katılım oranının en yüksek olduğu yıl 2011 ve en düşük yılda 2008 yılı olarak görülmektedir. Yıllar itibariyle işgücüne katılım oranı istikrarlı değildir. 2008 yılında %38,8 olan işgücüne katılım 2013 yılında 7,7 puan yükselerek %46,5'e kadar yükselmiştir.

Bitlis ilinin 2008-2013 yılları arasında işsizlik oranını incelediğimizde en düşük işsizlik oranının 2012 yılında olup oranı %9,1'dir. En yüksek işsizlik oranı 2010 yılında olup oranı %16,3'dir. Yıllar itibariyle işsizlik oranı istikrarlı değildir dalgalanmalar görülmektedir. 2008 yılında %14,2 olan işsizlik oranı 2013 yılında 3,6 puan düşerek %10,6'ya gerilemiştir.

2008-2013 yılları arasında istihdam oranını incelediğimizde en düşük istihdam oranının 2008 yılında olup oranı %33,3'dür. En yüksek istihdam oranı 2011 yılında olup oranı %42,4'tür. Yıllar itibariyle istihdam oranında dalgalanmalar görülmektedir. 2008 yılında %33,3 olan istihdam oranı 2013 yılında 8,2 puan artarak %41,5'e yükselmiştir.

İŞKUR GÖSTERGELERİ

KAYITLI İŞSİZ

Tablo 2: Kayıtlı İşsizlerin Mesleklere Göre Dağılımı, Bitlis (2013-2014*)

2013		2014*	
MESLEK	KAYITLI İŞSİZ	MESLEK	KAYITLI İŞSİZ
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	10.009	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	5.829
BÜRO MEMURU (GENEL)	1.272	BÜRO MEMURU (GENEL)	878
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	497	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	332
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	202	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	160
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	194	BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	136
MERMER İŞÇİSİ	179	DOKUMA KONFEKSİYON MAKİNECİ	93
GÜVENLİK GÖREVLİSİ (SİLAHLI)	120	BİLGİSAYAR İŞLETMENİ	90
KASİYER	115	ŞOFÖR (YOLCU TAŞIMA)	89
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	108	ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	87
BİLGİSAYAR İŞLETMENİ	106	KALORİFER ATEŞÇİSİ (KATI VE SIVI YAKIT)	86
Diğer Meslekler	3.461	Diğer Meslekler	3.152
Toplam	**16.263**	**Toplam**	**10.932**

Kaynak: İŞKUR *Ağustos Ayı İtibariyle

İŞKUR İstatistiklerine göre 2013 ve 2014 yılında en fazla kayıtlı işsiz bulunan ilk üç meslek aynıdır. 2014 yılında en fazla kayıtlı işsiz %53,3 ile beden işçisi(genel) mesleğindedir. 2013 yılında kayıtlı işsizlerde ilk on meslek arasında %66,5'i nitelik gerektirmeyen mesleklerde yer alırken 2014* yılında bu oran 7,4'lük azalma ile %59,1'e düşmüştür. 2013 ve 2014* yılında en fazla işsizin olduğu ilk 10 meslek birbirine çok yakın olup bazı sıralamalarda farklılık göstermektedir.

AÇIK İŞLER

Tablo 3: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı, Bitlis (2013-2014*)

2013		2014*	
MESLEK	AÇIK İŞ	MESLEK	AÇIK İŞ
BEDEN İŞÇİSİ(GENEL)	1.693	KONFEKSİYON İŞÇİSİ	583
KONFEKSİYON İŞÇİSİ	475	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	433
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	293	ELEKTRİKÇİ (GENEL)	69
BEDEN İŞÇİSİ(İNŞAAT)	202	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	67
BEDEN İŞÇİSİ(TEMİZLİK)	132	TEMİZLİK İŞÇİSİ(EL İLE- CADDE, SOKAK, PARK VB.	29
MİNİBÜS ŞOFÖRÜ	60	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	27
İNŞAAT ELEMANLARI KALIPÇISI(ELLE)	48	DOKUMA KONFEKSİYON MAKİNECİ	25
GÜVENLİK GÖREVLİSİ	40	AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ	22
SOĞUK DEMİRCİ	34	AŞÇI	21
BÜRO MEMURU(GENEL)	29	BÜRO MEMURU(GENEL)	17
Diğer Meslekler	566	Diğer Meslekler	350
Toplam	**3.572**	**Toplam**	**1.643**

Kaynak: İŞKUR *Ağustos Ayı İtibariyle

2013 yılında Bitlis'te en fazla açık iş bulunan ilk 10 meslek ile 2014 yılında en fazla açık iş bulunan ilk 10 mesleği karşılaştırdığımızda genel anlamda benzerlik göstermektedir. 2013 yılında en fazla açık iş bulunan meslek beden işçisi(genel) olup toplamda açık işlerin %47,4'ünü kapsamaktadır. 2014* yılında ise en fazla açık iş bulunan meslek ise konfeksiyon işçisi olup toplamda açık işlerin %35,5'ini oluşturmaktadır. Konfeksiyon işçisi mesleğinde açık iş sayısının her iki yılda da fazla olmasının sebebi ise tekstil firmalarına yönelik kursların düzenlenmiş olmasıdır.

İŞE YERLEŞTİRMELER

Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme, Bitlis (2013-2014*)

2013		2014*	
MESLEK	İŞE YERLEŞTİRME	MESLEK	İŞE YERLEŞTİRME
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	1.453	BEDEN İŞÇİSİ(GENEL)	1.597
KONFEKSİYON İŞÇİSİ	203	BEDEN İŞÇİSİ(TEMİZLİK)	145
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	178	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	123
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	172	ELEKTRİKÇİ(GENEL)	66
MİNİBÜS ŞOFÖRÜ	47	KONFEKSİYON İŞÇİSİ	63
BEDEN İŞÇİSİ(TEMİZLİK)	44	GÜVENLİK GÖREVLİSİ	40
İNŞAAT ELEMANLARI KALIPÇISI(ELLE)	33	TEMİZLİK İŞÇİSİ	26
DUVARCI	23	DOKUMA KONFEKSİYON MAKİNECİ	25
ŞOFÖR- YÜK TAŞIMA	20	GEMİ ONARIM İŞÇİSİ	15
SIVACI	16	BİNA DIŞ ÜZEY TEMİZLEYİCİSİ	5
Diğer Meslekler	191	Diğer Meslekler	51
Toplam	**2.380**	**Toplam**	**2.156**

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Ağustos

2013 yılında Bitlis'te en fazla işe yerleştirme yapılan ilk 10 meslek ile 2014* yılında en fazla işe yerleştirme yapılan ilk 10 meslek ile karşılaştırdığımızda her iki yılda da en fazla işe yerleştirme yapılan meslek; beden işçisi (genel) mesleğidir. Bitlis'te 2014 yılında işe yerleştirmelerin %74,1'i beden işçisi (genel) mesleğindedir.2014* yılında en fazla işe yerleştirme yapılan ilk üç meslek işe yerleştirmelerin %86,5'ini kapsamaktadır.

MESLEKİ EĞİTİM FAALİYETLERİ

Tablo 5: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri, Bitlis (2014*)

KURS TÜRÜ	2014*			
	Açılan Kurs Sayısı	Katılan Kursiyer Sayısı		
		Erkek	Kadın	Toplam
İŞ.YET.KURS/İSTİHDAM GARANTİLİ	7	152	261	413
İŞ.YET.KURS/İSTİHDAM GARANTİSİZ	5	96	36	132
İŞBAŞI EĞİTİM PROGRAMI (İEP)	120	103	34	137
GİRİŞİMCİLİK	4	83	22	105
HÜKÜMLÜLERE YÖNELİK KURSLAR	2	46	-	46
MEK/ÖZEL POLİTİKA	11	127	44	171
Toplam	**149**	**607**	**397**	**1004**

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Ağustos

2014 yılında İŞKUR tarafından açılan kurs sayısı 149'dur. Açılan kursların %4,7'si istihdam garantili işgücü yetiştirme kursudur. İstihdam garantili kurslara, toplam kurs katılımcıların %41,1'i olan 413 kişi katılmıştır. Açılan kursların %81'i İEP(İşbaşı Eğitim Programı) olup toplam kurs katılımcıların %13,6'sı olan 137 kişi katılmıştır. Kursiyerlerin %17'si özel politika gerektiren kurslara katılmıştır.

İŞSİZLİK ÖDENEĞİ

Tablo 6: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneği Hak Edenler, Bitlis (2014*)

İŞSİZLİK ÖDENEĞİNİ HAK EDENLER			
MESLEK	2014	MESLEK	2013
BEDEN İŞÇİSİ(GENEL)	209	BEDEN İŞÇİSİ(GENEL)	173
SATIŞ DANIŞMANI	33	BÜRO MEMURU(GENEL)	30
BÜROMEMURU(GENEL)	22	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	21
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	15	ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	18
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	15	AŞÇI	7
MUHASEBECİ	19	BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	7
ÖN MUHASEBECİ	15	İŞ MAKİNELERİ OPERATÖRÜ	7
BEDEN İŞÇİSİ(TEMİZLİK)	11	BİLGİSAYAR İŞLETMENİ	6
MAKİNECİ(DİKİŞ)	8	AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ	6
SEKRETER	7	KEPÇE OPERATÖRÜ	6
DİĞER MESLEKLER	181	DİĞER MESLEKLER	168
Toplam	**535**	**Toplam**	**449**

Kaynak: İŞKUR *Ağustos Ayı İtibariyle

2014* yılında Bitlis'te mesleklere göre işsizlik ödeneği hakeden kişi sayısı 535 kişidir. Kayıtlı işsizler ve işe yerleştirmeler kısmındaki tablolarda da en büyük bölümü oluşturan beden işçisi(genel) işsizlik ödeneği hak edenler tablosunda da görüldüğü üzere %39,1 ile en büyük bölümü oluşturan kesimdir.

İşsizlik ödeneği hakedenlerin sayısında 2013 yılına göre %19'luk bir artış gerçekleşmiştir. İşsizlik ödeneği hakedenler arasında beden işçisi (genel) mesleği her iki yılda da ilk sırada yer almaktadır. İşsizlik ödeneği hak edenlerde bir önceki yıla göre en fazla artış satış danışmanı mesleğinde olmuştur.

İKİNCİ BÖLÜM
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

AMAÇ VE YÖNTEM

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanamaya bilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle zamanında doldurulamamaktadır. İşgücü piyasasının talep boyutuyla ele alınıp mevcut durumda işgücü, mevcut açık iş ve gelecek dönemde işgücünün eğilimlerinin bilinmesi kısa dönemli işgücü yetiştirilmesi için temel verileri sağlamaktadır.

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde uyumlaştırılabilmesi için işgücü piyasası bilgileri oldukça önemlidir. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun yapmış olduğu Hane halkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde edilmektedir. Ancak işgücü piyasasının talep tarafına yönelik pek fazla veri bulunmamaktadır. Bu açığı da Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırmaları ile doldurmaya çalışmaktadır. Arz tarafı ile ilgili verilerde il düzeyinde yeterli veri bulunmamaktadır. Talep tarafı ile ilgili yapılan araştırmalar ise henüz istenen düzeyde değildir. Örneğin EUROSTAT nezdinde hala ülkemiz için açık iş oranı açıklanamamaktadır. Bu bağlamda işgücü piyasası araştırmalarını daha da geliştirerek yapmamız büyük önem arz etmektedir.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri işgücü piyasası araştırmaları (İPA) sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmalarının EUROSTAT normlarına uygun şekilde yürütülmesi ve Resmi İstatistik Programı kapsamına alınmasına yönelik çalışmalar 2011 yılı ikinci yarısından itibaren Türkiye İstatistik Kurumu işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmalar sayesinde Türkiye için bir açık iş sayısına erişebilir olunacak ve EUROSTAT'ın talep ettiği açık işler istatistikleri için veri toplanabilmiş olacaktır. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2014 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Analizi Talep Araştırması kapsamında 12 Mayıs – 27 Haziran 20124 tarihleri arasında Türkiye genelinde 110.509 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. Türkiye İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu

Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev 2.0 sınıflandırmasına göre, tarım, kamu, hane halklarında işverenler ve uluslar arası kurum/kuruluşlar dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında il ve Türkiye tahmini verilmiştir.
İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir.) gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu 1" kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş, (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Karşılanma Yolları, Cinsiyet)
- Temininde güçlük çekilen meslekler, (Meslek, Güçlük Nedeni)
- 30 Haziran 2015 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektörde işyeri bazında il ve Türkiye tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için örneklem çekimine mesleki kırılımı dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur.

2014 yılı İşkur İşgücü Piyasası Analiz Çalışması (İPA) Örnek Planı

Coğrafi kapsam:

Coğrafi kapsam olarak nüfus büyüklüklerine bakılmaksızın Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde bulunan tüm il ve ilçe merkezleri ile köyler kapsama dahil edilmiştir.

Sektörel Kapsam :

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

B	Madencilik ve Taş ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, Buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve parekende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motorsikletlerin onarımı
H	Ulaştırma ve depolama
I	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
J	Bilgi ve iletişim
K	Finans ve sigorta faaliyetleri
L	Gayrimenkul faaliyetleri
M	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
N	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
P	Eğitim
Q	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
R	Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
S	Diğer hizmet faaliyetleri

Kapsanan kitle:

Sektörel kapsam dahilinde tüm yerel birimler anket kapsamını oluşturmaktadır.

Örnekleme çerçevesi:

2014 yılı Türkiye İstatistik Kurumu İş Kayıtları Sistemi altlık olarak kullanılmak üzere sektörel kapsam dahilinde ilgili sektörde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip yerel birimler çalışmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır.

Örnekleme birimi:

Örnekleme birimi yerel birimdir.

Gözlem birimi:

Gözlem birimi yerel birimdir.

Tahmin boyutu:

2014 yılı İşkur İPA çalışması, 17 sektörde yerel birim bazında Türkiye tahmini vermek üzere planlanmıştır. Ayrıca C sektöründe 10,11,12,13,14,15,16,17,18, 19,20,21,22,23,24,25,26,27,28,29,30,31,32,33 bölümlerinde tahmin verilecek boyutta tabakalama değişkenleri aşağıda verilmiştir.

Kısımlar
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
P
Q
R
S

Örnekleme yöntemi:

2014 yılı İŞKUR İPA çalışmasında tabakalı rassal örnekleme yöntemi kullanılmıştır.

Örnek Hacmi ve Örnek Seçimi

2014 yılı İşkur İPA çalışmasında amaç, kapsam dahilindeki sektörler bazında Türkiye tahmini vermektir. Çalışma 6 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Antalya, Bursa, Kocaeli) örnekleme, diğer illerde tamsayım uygulanmak üzere planlanmıştır. Bursa il için ayrıca 2-9, 10+ çalışan sayısı tabakalaması istenmiştir. Örnek hacmi istenilen düzeyde tahmin üretilmesini sağlayacak kriterler dikkate alınarak, 6 ilde 40353 olarak hesaplanmıştır. Diğer illerde ise birim sayısı 87151 olarak belirlenmiştir.

Örnek hacminin dağıtımı, sektör düzeyinde uzlaşık dağıtım yöntemi ile yapılmıştır.

$n_h = ñ [K^2 + (1- K^2) M_h^2]^{½}$

ñ = Göze düşen ortalama örnek hacmi

$M_h = N_h / (N / h) = h.W_h$

K = Göreceli önem

h = Tabaka sayısı

$n_{min} = K.ñ$ en küçük göze düşen örnek hacmi

Bu yöntem birim sayısı çok küçük dahi olsa her tabakada belirli sayıda örnek hacmini garanti etmektir. Dolayısıyla yerel birim sayısının çok az sayıda olduğu tabakalar yapısal olarak sistem içerisinde belirlenerek tamsayımla ele alınmıştır. Tüm sektörlerde maliyet ve işgücü dikkate alınarak belirlenmiştir.

Örneklerin seçimi ardışık basit rassal örneklem (ABRÖ) yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Bu yöntemde, birimlere (0,1] aralığında uniform dağılan sürekli rassal sayılar (permanent random number-PRN) atanır. Atanan bu rassal sayılara göre birimler küçükten büyüğe doğru dizilir, tabaka bazında belirlenen $d_h \in [0,1]$ şeklindeki sabit bir başlangıç noktasından sonraki ilk birimden başlamak üzere, tabaka bazında belirlenen örnek hacmi kadar birim örneğe seçilir.

Tahmin ve Notasyonlar

Her sektörde yerel birimler bulundukları tabaka esas olmak üzere ABRÖ yöntemi ile örneğe seçilmişlerdir. Her tabakadan örneğe seçilen toplam n_h tane birimin π_h olarak tanımlanan bir seçim olasılığı vardır. Herhangi bir tabakadaki örnek birimin seçim olasılığı aşağıdaki gibi yazılır:

$$\pi_h = \frac{n_h}{N_h}$$

h = ele alınan ekonomik faaliyet grubundaki tabaka indisi

n_h = h. tabakadaki örnek birim sayısı

N_h = h. tabakadaki toplam birim sayısı

Herhangi bir karakteristiğin (y) toplam tahmini ($\hat{Y}$), seçilen birimlerin seçim olasılıklarının tersi ile çarpımının toplamından elde edilir.

$$\hat{Y}_h = \sum_i \left(y_i / \pi_h \right) = \sum_i \frac{N_h}{n_h} y_i$$

($\hat{Y}$) toplam tahminine ilişkin h. tabakadaki varyans formulu aşağıda verilmiştir:

$$v(\hat{Y}_h) = N_h{}^2 v(\bar{y}_h) = N_h{}^2 \left[\sum (y_i - \bar{y}_h)^2 / n_h (n_h - 1) \right] \text{ dır.}$$

Tabaka bazında gerçekleştirilen bu tahminlerden Türkiye toplamına tabakalı örneklemin genel kuralları kullanılarak ulaşılır. Herhangi bir karakteristiğin genel toplam tahmini

$\hat{Y} = \sum_h \hat{Y}_h$ şeklinde bulunur.

Toplam tahmine ilişkin varyans ise

$v\left(\hat{Y}\right) = \sum_h v\left(\hat{Y}_h\right)$ olarak elde edilir.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

İŞYERİ VERİLERİ

Tablo 7: Sektörlere Göre İşyeri Sayısı Oranları, Bitlis,2014

Sektörlere Göre İşyeri Sayıları	1-9	10-49	50-249	250+	Genel Toplam
Madencilik ve taş ocakçılığı	1	3	0	0	4
İmalat	12	19	4	0	35
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	2	0	2	0	4
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	1	0	0	0	1
İnşaat	132	47	15	1	195
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	40	37	0	0	77
Ulaştırma ve depolama	4	8	2	0	14
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	6	12		0	18
Bilgi ve iletişim	0	1	1	0	2
Finans ve sigorta faaliyetleri	0	2	0	0	2
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	13	3	0	0	16
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	6	6	4	1	17
Eğitim	1	14	1	0	16
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	1	6	1	0	8
Diğer hizmet faaliyetleri	3	2	2	0	7
Genel Toplam	**223**	**160**	**32**	**2**	**416**

Araştırma sonuçlarına göre işyerlerinin büyük çoğunluğu inşaat sektöründe faaliyet göstermektedir. İşverenlerin % 47'si İnşaat sektöründe faaliyet göstermektedir. Bu sektörü % 19 ile Toptan ve Perakende Ticaret, % 8 ile imalat sektörü takip etmektedir. Üç sektördeki işyerleri, araştırmaya cevap veren işyerlerinin % 74'ünü oluşturmaktadır.

Araştırmada dikkat çeken sektörlerden biri de inşaattır. Bu sektörün son on yılda büyük bir gelişim sergilediği tablodan anlaşılabilir. Toplam 416 işyerinin 223 tanesi son on yıl içinde kurulmuştur. İnşaat sektöründeki işyerlerinin %68'i son on yılda kurulmuştur.

Grafik 2: İşyeri Özellikleri, Bitlis,2014

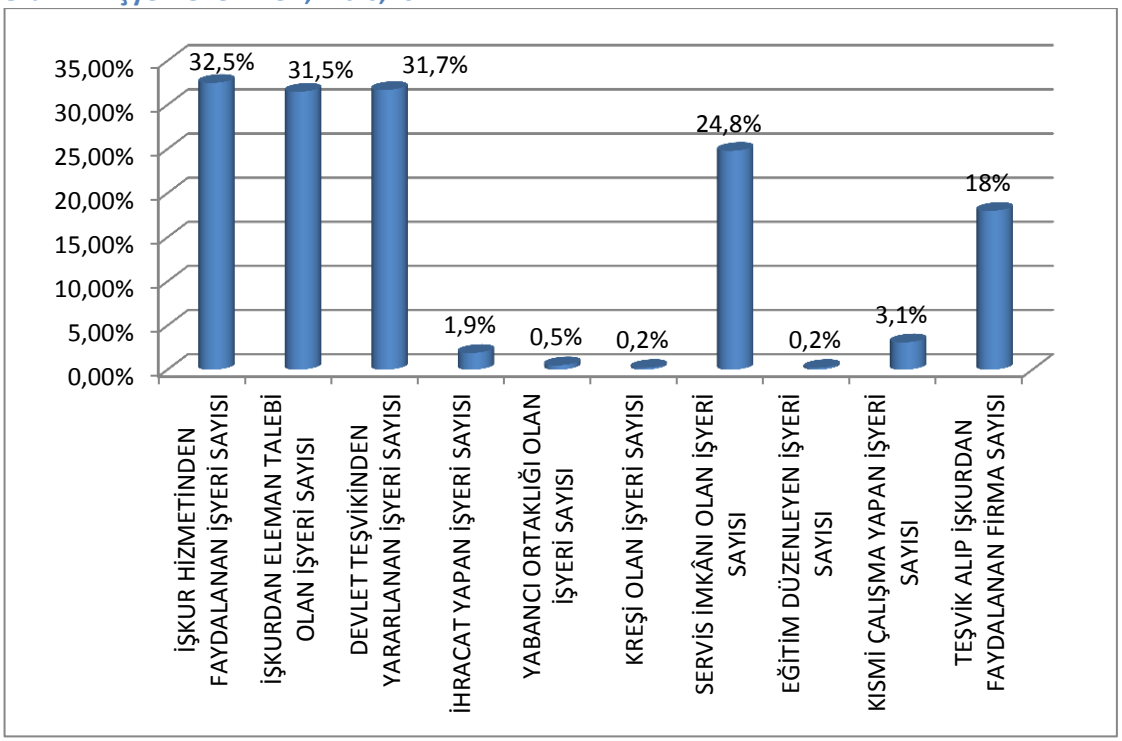

Araştırma sonuçlarına göre işyerlerinin yaklaşık üçte biri İŞKUR hizmetlerinden faydalanmakta aynı zamanda İŞKUR'dan eleman talebinde bulunmaktadır. Bitlis'te liman ve sınır kapılarına olan uzaklık sebebiyle işyerlerinin yalnız %1,9'u ihracat yapmaktadır. Buna bağlı olarak işverenlerin %0,5'inin yabancı ortaklığı olduğu görülmektedir. İşyerlerinin %31,7'si devlet teşviğinden faydalanmaktadır. Hem teşvik alıp hem de İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerleri ise %18'lik paya sahiptir. Bitlis'te eğitim düzenleyen işyerleri yalnız %0,2'lik bir paya sahiptir.

Tablo 8: Sektörlere Göre İŞKUR'dan Faydalanma Oranları, Bitlis,2014

Sektörler	İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyeri Sayısı	İşyeri Sayısı	Oran
Madencilik ve taş ocakçılığı	2	4	50,0%
İmalat	19	35	52,9%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1	4	25,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0	1	0,0%
İnşaat	25	195	12,9%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	38	77	49,4%
Ulaştırma ve depolama	3	14	21,4%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	10	18	55,6%
Bilgi ve iletişim	2	2	100,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0	2	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0	16	0,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	10	17	58,8%
Eğitim	13	16	81,3%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	5	8	62,5%
Diğer hizmet faaliyetleri	7	7	100,0%
Toplam	**135**	**416**	**32,4%**

Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler, finans ve sigorta faaliyetleri, su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründeki işyerleri İŞKUR hizmetinden faydalanmamaktadır. İŞKUR'dan faydalanan işyeri sayısı en fazla olan sektör toptan ve perakende ticarettir. İkinci sırada ise inşaat sektörü bulunmaktadır. Bu iki sektördeki toplam işyeri sayısı daha fazla olduğu için İŞKUR'dan faydalanma oranı diğer sektörlere göre daha düşüktür.

Grafik 3: Sektörlere Göre İŞKUR'dan Faydalanma Oranları, Bitlis,2014

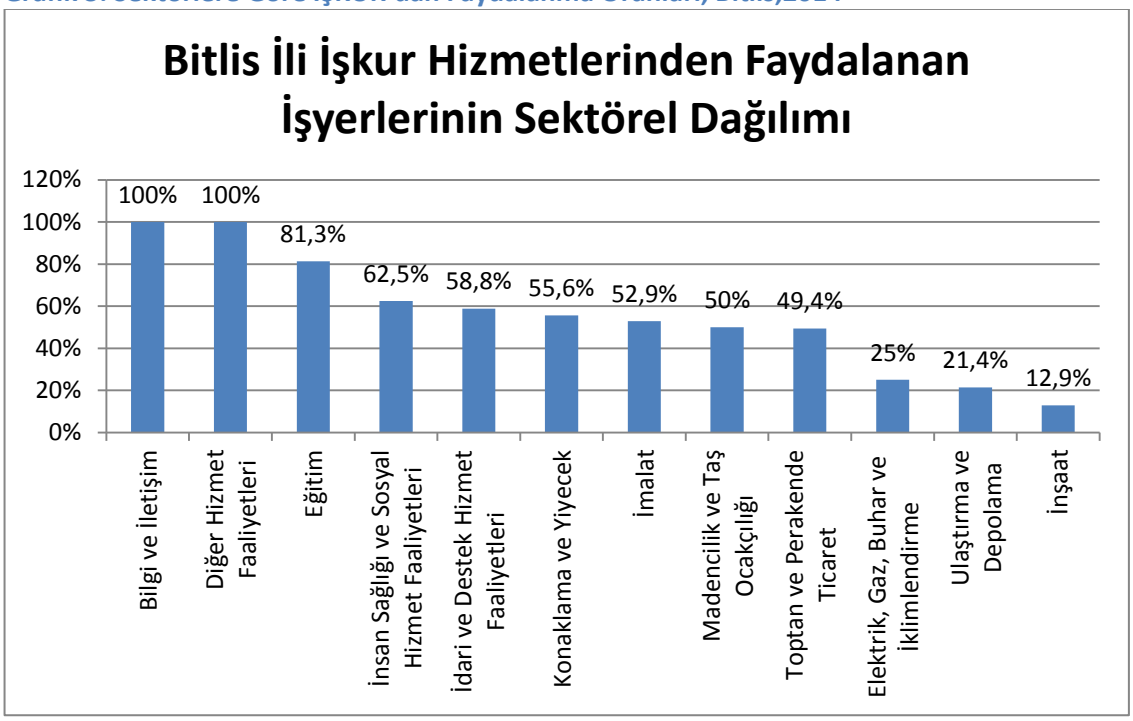

Sektörlere göre İŞKUR'dan faydalanma oranlarını incelediğimizde bilgi ve iletişim sektörü %100'lük oran ile ilk sırada yer almaktadır. Bu sektörü %81,3 ile eğitim ve %62,5'lik oranla insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri takip etmektedir. Toplam işyerlerinin %32,5'i İŞKUR hizmetinden faydalanmaktadır.

Grafik 14: Büyüklüklerine Göre İŞKUR'dan Faydalanma Oranları, Bitlis,2014

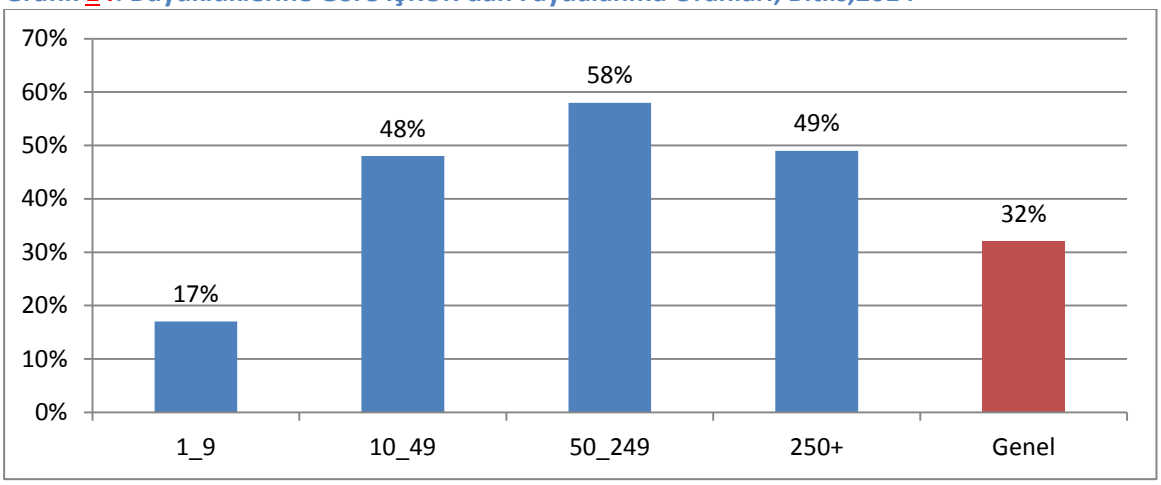

Bitlis ilinde genel olarak işletme büyüdükçe, işyerlerinin İŞKUR'dan faydalanma oranları artmaktadır. Daha büyük işletmelerin istihdama katkıları daha fazla olduğu için, İŞKUR'a verilen talepler, danışmanlık hizmetleri, istihdam teşvikleri gibi hizmetlerden yararlanma oranı fazladır. İŞKUR'dan faydalanma oranı olarak en yüksek oran %58 ile 50-249 çalışanı olan işyerleridir.

Tablo 9: Kuruluş Yıllarına Göre İşyerlerinin Sektörel Dağılım Oranları, Bitlis,2014

Sektörler	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25+	Genel Toplam
Madencilik ve taş ocakçılığı	2%	1%	0%	2%	0%	0%	1%
İmalat	9%	10%	4%	9%	11%	5%	8%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1%	2%	0%	0%	3%	0%	1%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0%	1%	0%	0%	0%	0%	0%
İnşaat	56%	43%	40%	50%	36%	39%	47%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	12%	19%	23%	25%	24%	21%	19%
Ulaştırma ve depolama	2%	3%	8%	4%	3%	5%	3%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	5%	5%	6%	2%	3%	0%	4%
Bilgi ve iletişim	1%	0%	0%	2%	0%	0%	0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0%	0%	0%	0%	0%	11%	0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	5%	3%	8%	2%	0%	0%	4%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	2%	5%	9%	4%	0%	0%	4%
Eğitim	3%	3%	2%	2%	14%	11%	4%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	2%	3%	2%	0%	0%	0%	2%
Diğer hizmet faaliyetleri	1%	2%	0%	0%	3%	11%	2%
Genel Toplam	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**

Bitlis'teki inşaat sektörünün büyük çoğunluğunu genç işletmeler oluşturmaktadır.25+ işyerlerinin ise büyük çoğunluğunu inşaat ve toptan ve perakende ticaret sektörü oluşturmaktadır.

Tablo 10: Sektörlere Göre Mevsimlik İşçi Çalıştıran İşyeri Sayısı Oranları, Bitlis,2014

Sektörler	Mevsimlik İşçi Çalıştıran İşyeri Sayısı	Bitlis Geneli İşyeri Sayısı	Mevsimlik İşçi Çalıştıran İşyeri Sayısı Oranı
Madencilik ve taş ocakçılığı	0	4	0%
İmalat	10	35	29%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1	4	25%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0	1	0%
İnşaat	48	195	25%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	12	77	16%
Ulaştırma ve depolama	2	14	14%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	2	18	11%
Bilgi ve iletişim	1	2	50%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0	2	0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	6	16	38%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	2	17	12%
Eğitim	0	16	0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0	8	0%
Diğer hizmet faaliyetleri	0	7	0%
Toplam	**84**	**416**	**20%**

Sektörlere göre mevsimlik işçi çalıştıran işyerlerini incelediğimizde en fazla mevsimlik işçi çalıştıran sektör Bitlis'in mevsim koşullarına bağlı olarak %57 ile inşaat sektörüdür. İkinci sırada ise %14 oran ile toptan ve perakende ticaret sektörü yer almaktadır. Üçüncü sırada ise %12 ile imalat sektörü bulunmaktadır.

Grafik 5: Sektörlere Göre Mevsimlik İşçi Çalıştıran İşyeri Sayısı Oranları, Bitlis,2014

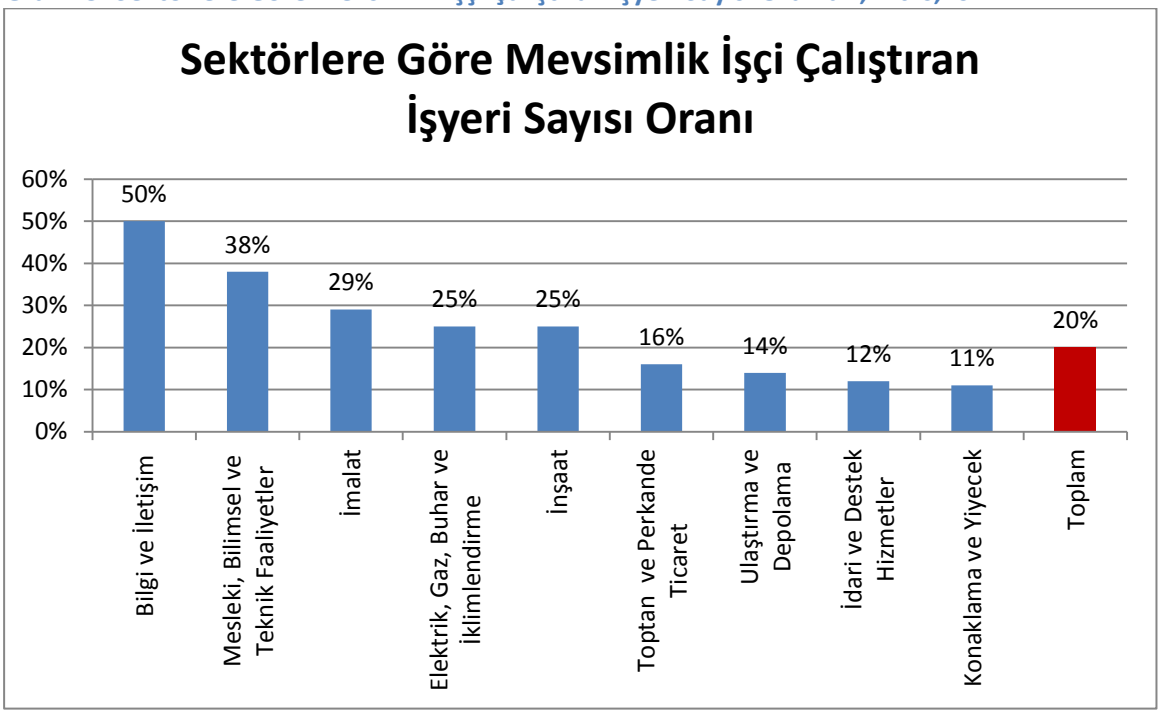

Mevsimlik işçi çalıştıran işyerleri toplam işyerlerinin %20,2'sini oluşturmaktadır. Mevsimlik işçi çalıştıran işyeri sayısı oranı en fazla olan sektör %50 oran ile bilgi ve iletişim sektörüdür. Bu sektörü %29 ile mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler ve %25 ile elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörü takip etmektedir. Mevsimlik işçi çalıştıran işyeri sayısı en fazla inşaat sektörü olmasına rağmen oran olarak bilgi ve iletişim sektörünün daha fazla olmasının sebebi inşaat sektöründeki toplam işyerlerinin sayısının bilgi ve iletişim sektöründeki işyerlerinden daha fazla olmasıdır.

Tablo 11 : Kuruluş Yıllarına Göre İşyerlerinin Sektörel Dağılımları, Bitlis,2014

Sektörler	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25+	Genel Toplam
Madencilik ve taş ocakçılığı	2	1	0	1	0	0	4
İmalat	11	12	2	5	3	1	35
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1	2	0	0	1	0	4
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0	1	0	0	0	0	1
İnşaat	73	56	21	27	10	7	195
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	16	24	12	14	7	4	77
Ulaştırma ve depolama	2	4	4	2	1	1	14
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	7	6	3	1	1	0	18
Bilgi ve iletişim	1	0	0	1	0	0	2
Finans ve sigorta faaliyetleri	0	0	0	0	0	2	2
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	7	4	4	1	0	0	16
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	3	7	5	2	0	0	17
Eğitim	4	4	1	1	4	2	16
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	3	4	1	0	0	0	8
Diğer hizmet faaliyetleri	1	3	0	0	1	2	7
Genel Toplam	**132**	**128**	**53**	**55**	**29**	**19**	**416**

Kuruluş yıllarına göre işyerlerinin sektörel dağılımını incelediğimizde işyerlerinin %62,5'i on yıldan daha önce kurulmuştur. İnşaat sektörünün %66'sı son on yılda kurulmuştur. Son yıllarda inşaat, toptan ve perakende ticaret ve imalat sektöründe hızlı bir artış gerçekleşmiştir. Son on yılda işyeri sayısının artmasının sebeplerinden biride bölgeye yönelik yatırım teşviklerinin artmasıdır.

MEVCUT İSTİHDAM

Tablo 12 : Sektörlere Göre Çalışan Sayısı Oranları, Bitlis,2014

Sektör	Çalışan Sayısı	Çalışan Sayısı Oranları
Madencilik ve taş ocakçılığı	82	% 1
İmalat	801	% 10
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	203	% 3
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	2	% 0
İnşaat	3214	% 40
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	902	% 11
Ulaştırma ve depolama	415	% 5
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	288	% 4
Bilgi ve iletişim	75	% 1
Finans ve sigorta faaliyetleri	27	% 0
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	83	% 1
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	976	% 12
Eğitim	394	% 5
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	269	% 3
Diğer hizmet faaliyetleri	367	% 3
Genel Toplam	**8098**	**% 100**

Araştırma sonuçlarına göre Bitlis ilinde toplam çalışan sayısı 8098'dir.Çalışanların % 63'ü idari ve destek hizmet faaliyetleri, inşaat ve toptan ve perakende ticaret sektörlerinde yer almaktadır. En fazla çalışanı oranı olan sektör %40 ile inşaat ve %11 ile idari ve destek hizmet faaliyetleridir. En az çalışanı oranı ise finans ve sigorta faaliyetleri ile su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörüdür.

Tablo 13 : Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayısı Oranları, Bitlis,2014

Sektör	Çalışan Sayısı	İşveren Sayısı	Çalışan Sayısı Oranları
Madencilik ve taş ocakçılığı	82	4	20%
İmalat	801	35	23%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	203	4	51%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	2	1	2%
İnşaat	3214	195	16%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	902	77	12%
Ulaştırma ve depolama	415	14	30%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	288	18	16%
Bilgi ve iletişim	75	2	38%
Finans ve sigorta faaliyetleri	27	2	14%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	83	16	5%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	976	17	57%
Eğitim	394	16	25%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	269	8	34%
Diğer hizmet faaliyetleri	367	7	52%
Toplam	**8098**	**416**	**19%**

Ortalama çalışan sayısının oranının en fazla olduğu sektör %57 ile idari ve destek hizmet faaliyetleridir. Bu sektörü %51 elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörü ve %38 oranla bilgi ve iletişim sektörü takip etmektedir. Bu üç sektördeki çalışan sayısı toplam çalışan sayısının %62,8'ni oluşturmaktadır.

Grafik 6: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayısı Oranları, Bitlis,2014

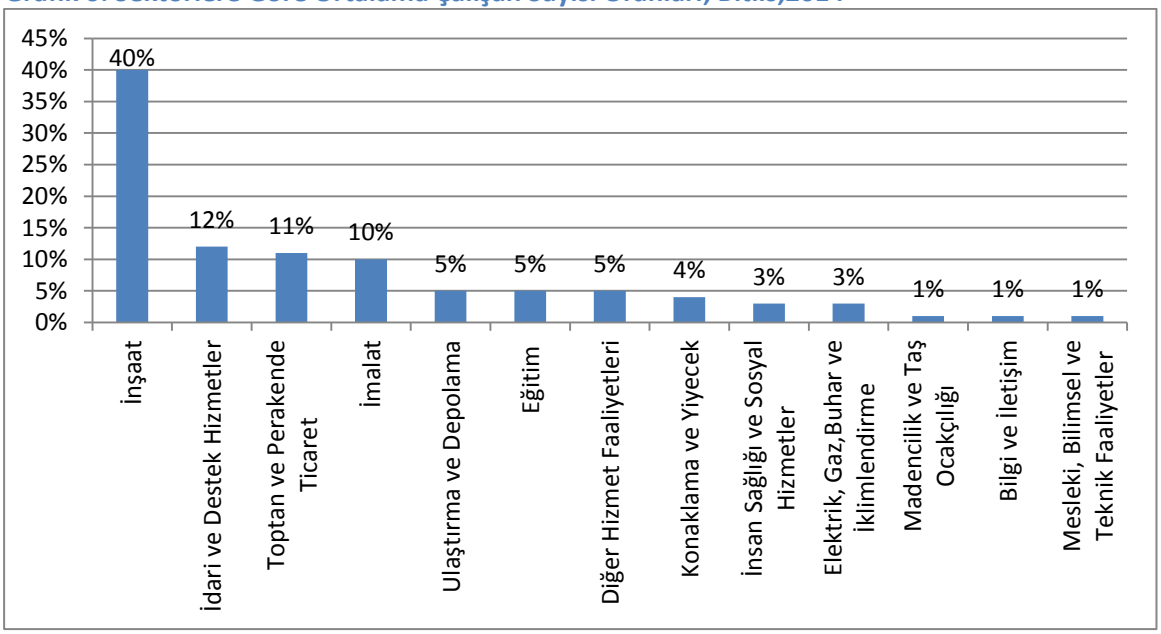

Tablo 14: Çalışanların Cinsiyete göre Sektörel Dağılım Oranları, Bitlis,2014

Sektör	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek Çalışan Oranı	Kadın Çalışan Oranı
Madencilik ve taş ocakçılığı	80	2	82	1%	0%
İmalat	545	256	801	8%	28%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	199	4	203	3%	0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	2	0	2	0%	0%
İnşaat	3087	127	3214	43%	14%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	861	41	902	12%	5%
Ulaştırma ve depolama	412	3	415	6%	0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	269	19	288	4%	2%
Bilgi ve iletişim	63	12	75	1%	1%
Finans ve sigorta faaliyetleri	21	6	27	0%	1%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	80	3	83	1%	0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	830	146	976	12%	16%
Eğitim	322	72	394	4%	8%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	169	100	269	2%	11%
Diğer hizmet faaliyetleri	249	118	367	3%	13%
Genel Toplam	**7189**	**909**	**8098**	**89%**	**11%**

Araştırma sonuçlarına göre çalışanların cinsiyete göre sektörel dağılımlarına sayı ve oran olarak bakıldığında ilimizde 7189 erkek çalışan bulunurken çalışan kadın sayısı 909'dur. Toplam çalışan sayısı ise 8098 olarak tespit edilmiştir. Toplam çalışan sayısını erkek ve kadın çalışan sayılarına oranladığımızda çalışanların %89'u erkek %11'i ise kadındır.

Kadın istihdamında en yüksek oran %28 ile imalat sektöründe bulunmaktadır. İdari ve destek hizmet faaliyetleri kadın istihdamı oranında %16 ile ikinci sırada yer alırken üçüncü sırada %14 ile inşaat sektörü yer almaktadır.

Erkek çalıştırma oranı en yüksek sektör %43 ile inşaat sektörüdür. Erkek çalışan oranı itibarıyla ikinci sırada %12 ile toptan ve perakende ticaret ve idari ve destek hizmet faaliyetleri yer almaktadır.

Tablo 15: Çalışanların Meslek Gruplarına göre ve Cinsiyete göre Dağılım Oranları, Bitlis,2014

Meslek Gruplarına Göre Çalışan Sayısı	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek Çalışan Oranı	Kadın Çalışan Oranı
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	372	242	613	5%	27%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	799	74	873	11%	8%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	1994	113	2107	28%	12%
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	3	0	3	0%	0%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	401	110	511	6%	12%
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	1415	302	1717	20%	33%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	634	50	684	9%	5%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	1339	9	1348	19%	1%
YÖNETİCİLER	232	9	241	3%	1%
Genel Toplam	**7189**	**909**	**8098**	**100%**	**100%**

Çalışanların inşaat sektöründe yoğunlaşması mesleki dağılımları etkilemektedir. Çalışanların %28'i nitelik gerektirmeyen mesleklerde çalışmaktadır. İkinci sırada %20 ile sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar ana meslek grubunda üçüncü sırada ise %19,1 ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda çalışanlar yer almaktadır.

Ana meslek gruplarının cinsiyetlere göre dağılımı da farklılık göstermektedir. Toplam çalışanların %11,2'sini kadınlar teşkil ederken, sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanların %33'ünü kadın, büro ve hizmet işlerinde çalışanların da %27'si kadındır. Buna karşılık yöneticilerin sadece %1'i, teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensuplarının %5'i kadındır. Kadın çalışan oranın en az olduğu meslek grubu hiç kadın çalışanın olmadığı nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları meslek grubudur.

Erkek çalışanların %28'i nitelik gerektirmeyen mesleklerde %20'si sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışan meslek gruplarında çalışmaktadır. Erkek çalışanlar içerisinde yöneticilerin oranı ise %3'tür.

Tablo 16 : Cinsiyete göre En Çok Çalışılan Meslekler, Bitlis,2014

Genel	Erkek	Kadın
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	KONFEKSİYON İŞÇİSİ
BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ
KONFEKSİYON İŞÇİSİ	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	TEMİZLİK GÖREVLİSİ
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ	EL VE MAKİNE DİKİŞÇİSİ (GENEL)
MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	KASİYER
AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ	KONFEKSİYON İŞÇİSİ	TIBBİ SEKRETER
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	BÜRO MEMURU (PERSONEL)
AŞÇI	ELEKTRİK TEKNİSYENİ-YÜKSEK VOLTAJ	HEMŞİRE (KORUYUCU SAĞLIK HİZMETLERİ)
ELEKTRİK TEKNİSYENİ-YÜKSEK VOLTAJ	İNŞAAT ELEMANLARI KALIPÇISI (ELLE)	ZİHİNSEL ENGELLİLER ÖĞRETMENİ-ÖZEL EĞİTİM
İNŞAAT ELEMANLARI KALIPÇISI (ELLE)	AŞÇI	BÜRO MEMURU (GENEL)

Erkek ve kadınların mesleklere göre dağılımı ve mesleki çeşitliliği cinsiyetler arasında farklıdır. Erkek çalışanlar daha çok inşaat sektöründeki mesleklerde yoğunlaşmıştır. Erkek çalışanlar en fazla temizlik görevlisi mesleğinde bulunmaktadır. Konfeksiyon işçisi ve temizlik görevlisi mesleği hem kadınlar hem de erkelerde ilk on meslek arasında yer almaktadır.

Kadın çalışanların görece olarak daha etken oldukları meslekler konfeksiyon işçisi, temizlik görevlisi, el ve makine dikişçisi ve kasiyer gibi eğitimden çok belli bir beceri isteyen meslekler ve tıbbi sekreter, hemşire ve zihinsel engelliler öğretmeni gibi yüksek eğitim seviyesi isteyen mesleklerdir.

AÇIK İŞ VERİLERİ

Tablo 17: Açık İşi Olan İşyerlerinin Sektörel Dağılım Oranları, Bitlis,2014

Sektör	Açık İş Veren İşveren Sayısı	İşveren Sayısı	Açık İş Verme Oranı
Madencilik ve taş ocakçılığı	0	4	0,0%
İmalat	4	35	11,8%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0	4	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0	1	0,0%
İnşaat	5	195	2,7%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	11	77	14,3%
Ulaştırma ve depolama	0	14	0,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	2	18	11,1%
Bilgi ve iletişim	0	2	0,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0	2	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	2	16	12,5%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	1	17	5,9%
Eğitim	2	16	12,5%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	2	8	25,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	0	7	0,0%
Genel Toplam	**29**	**416**	**7,1%**

Araştırma sonuçlarına göre açık iş veren işyeri sayısı en fazla toptan ve perakende ticaret; sektörü olmakla beraber açık iş verme oranı en fazla %25 ile insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri olmuştur. Bunu %14,3 ile toptan ve perakende ticaret ve %12,5 ile eğitim ve mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri takip etmektedir. İl genelinde açık iş veren işyeri sayısı toplam işyerlerinin %7'sini oluşturmaktadır. İlde açık verme oranı ise %7,1'dir.

Tablo 18 : Sektörlere Göre Açık İş Oranı, Bitlis,2014

Sektörler	Toplam Açık İs Sayısı	Açık İş Dağılımı	Toplam Çalışan Sayısı	Açık İş Oranı	2013 yılı Açık iş Oranı
Madencilik ve taş ocakçılığı	0	0,0%	82	0%	1%
İmalat	10	8,9%	801	1%	6%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0	0,0%	203	0%	3%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0	0,0%	2	0%	0%
İnşaat	59	51,3%	3214	2%	47%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	32	27,8%	902	3%	13%
Ulaştırma ve depolama	0	0,0%	415	0%	8%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	4	3,5%	288	1%	6%
Bilgi ve iletişim	0	0,0%	75	0%	3%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0	0,0%	27	0%	0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	2	1,7%	83	2%	3%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	3	2,6%	976	0%	5%
Eğitim	2	1,7%	394	1%	5%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	3	2,6%	269	1%	2%
Diğer hizmet faaliyetleri	0	0,0%	367	0%	3%
Genel Toplam	**115**	**100%**	**8098**	**1,4%**	**6%**

İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçlarına göre Bitlis'te açık iş oranı % 1,4'tür. Sektörlere göre en yüksek açık iş oranı %3 ile toptan ve perakende ticaret sektöründe tespit edilmiştir. Bu sektörü % 2 ile inşaat ve mesleki , bilimsel ve teknik faaliyetler izlemektedir. 2013 yılında en fazla açık iş oranı inşaat sektöründe iken 2014 yılında toptan ve perakende ticaret sektörü ilk sırada yer almaktadır.

Tablo 19 : Cinsiyete Göre Açık İş Oranı, Bitlis,2014

Cinsiyet	Açık İş Sayısı	Çalışan Sayısı	Açık İş Oranı
Erkek	44	7188	38%
Kadın	2	909	2%
Farketmez	69	8098	60%
Toplam	**115**	**8098**	**1,4%**

Yapılan çalışma neticesinde 115 açık iş tespit edilmiş olup tespit edilen açık işlere 2 kadın, 44 erkek çalışan talep edilmiştir. Kadınlarda 909 kişi çeşitli meslek ve sektörlerde çalışırken erkeklerde bu sayı 7188'dir. Kadınlarda çalışan sayılarının açık işe oranı %2 iken erkeklerde bu oran %38'dir.

Tablo 20: Sektörlere Göre Arama Kanallarının Dağılım Oranları, Bitlis,2014

Sektörler	İŞKUR Aracılığıyla	Akraba-Eş Dost
İmalat	12%	10%
İnşaat	5%	52%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	66%	26%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	5%	4%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	2%	2%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	7%	3%
Eğitim	2%	1%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0%	3%
BİTLİS	**37%**	**94%**

Sektörlere göre arama kanallarının dağılımını incelediğimizde işyerleri eleman teminini %37 ile İŞKUR aracılığıyla karşılayan sektörlerden toptan ve perakende ticaret sektörü %66 ile ilk sırada yer almaktadır. Eleman teminini akraba-eş dost kanalı ile karşılayan sektörlerde %52 ile inşaat sektörü ilk sırada yer almaktadır.

Tablo 21 : Sektörlere Ve İşyerlerinin Yaşına Göre Açık İş Verme Oranı, Bitlis,2014

SEKTÖRLER	0_4	5_9	10_14	15_19	20_24	25+	Genel Toplam
İmalat	9%	25%	0%	0%	0%	0%	12%
İnşaat	1%	6%	5%	0%	0%	25%	3%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	13%	4%	25%	7%	43%	0%	14%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	14%	17%	0%	0%	0%	0%	11%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0%	25%	25%	0%	0%	0%	13%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0%	14%	0%	0%	0%	0%	6%
Eğitim	25%	0%	0%	0%	25%	0%	13%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0%	50%	0%	0%	0%	0%	25%
Bitlis	**5%**	**10%**	**10%**	**2%**	**14%**	**5%**	**7%**

Bitlis ili için %14 ile 20-24 yıllık işyerleri en fazla açık iş verme oranına sahipken bunu yüzde 10 ile 5-9 yaş ve 10-14 yaş arası işyerleri takip etmektedir. İl genelinde açık verme oranı idari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe %25 ile ilk sırayı almaktadır. Bunu %14 ile toptan ve perakende ticaret, %13 ile mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler ve eğitim sektörleri takip etmektedir. En az açık iş verme oranı ise %2 ile 15-19 yaş aralığındaki işyerleridir.

Tablo 22: Meslek Grubuna Göre Açık İş Oranı, Bitlis,2014

Satır Etiketleri	Toplam Açık İş Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	31	1717	27%	1,8%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	30	873	26%	3,3%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	30	2107	26%	1,4%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	8	684	7%	1,2%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	6	511	5%	1,2%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	5	1348	4%	0,4%
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	5	613	4%	0,8%
YÖNETİCİLER	0	241	0%	0,0%
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	0	3	0%	0,0%
Genel toplam	**115**	**8098**	**100%**	**1,4%**

Sayısal olarak en fazla ihtiyaç duyulan meslek grubu 31 kişilik açık iş ile sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlardır. Oransal olarak bakıldığında ise %3,3 ile hizmet ve satış elemanları meslek grubu ilk sırada yer almaktadır.

Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu %1,8'lik oranı ve 31 açık iş talebiyle ilimiz iş gücü talebinde ikinci sırada yer almaktadır. İlimizde inşaat sektörü gelişmiş olduğundan bu meslek grubu açık işlerde ikinci sırada yer almaktadır.

Tablo 23: Açık İşlerin Meslek Grubu Ve Cinsiyete Göre Dağılım Oranları, Bitlis,2014

Meslek Grubu	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Genel Toplam
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	2	1	39%	21%	5
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	0	6	0%	20%	30
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	0	10	0%	34%	30
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	0	1	0%	17%	6
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	0	22	0%	70%	31
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	0	1	0%	13%	8
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	0	3	0%	59%	5
Genel Toplam	**2**	**44**	**2%**	**38%**	**115**

Açık işlerin meslek grubu ve cinsiyete gör dağılımını incelediğimizde yalnızca büro hizmetlerinde %39 ile açık iş olarak kadınlar tercih edilmiştir. Erkekler ise en fazla %70 ile sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar en az ise %13 ile teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları açık iş olarak tercih edilmiştir.

Tablo 24: Mesleklere Göre Açık İş Dağılım Oranları, Bitlis,2014

Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Dağılımı
ELEKTRİK TESİSATÇISI-BİNA	10	10,50%
KAT HİZMETLERİ ELEMANI/KAT GÖREVLİSİ	10	10,50%
TURİZM VE OTELCİLİK ELEMANI	10	10,50%
GARSON (SERVİS ELEMANI)	8	8,25%
DEPO HAMALI	8	8,01%
PAZARLAMACI	7	7,01%
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	6	6,25%
KONFEKSİYON İŞÇİSİ	5	5,15%
ASANSÖR BAKIM VE ONARIM İŞÇİSİ	4	4,20%
AŞÇI	4	4,15%
KASAP (ET HAZIRLAYICI)	4	4,00%
MUHASEBECİ	3	3,05%
PLASTİK DOĞRAMACI /PVC DOĞRAMA-İMALAT VE MONTAJCISI	3	3,03%
TATLI USTASI (BAKLAVA)	3	3,00%
ŞOFÖR (YOLCU TAŞIMA)	2	2,10%
BEKÇİ	2	2,10%
ÇAYCI - BÜRO, OTEL VE DİĞER İŞYERLERİNDE	2	2,10%
DEMİR DOĞRAMACI	2	2,06%
ÖN MUHASEBECİ	2	2,03%
SEKRETER	2	2,00%
Genel Toplam	**115**	**100,00%**

Bitlis'te açık işlerin olduğu ilk üç meslek %10,5 ile elektrik tesisatçısı-bina kat hizmetleri elemanı/kat görevlisi ve turizm ve otelcilik elemanı meslekleridir. İlk üç meslekteki açık iş sayısı toplam açık işin %26'sını oluşturmaktadır. Bitlis genelinde turizmin canlanmasına bağlı olarak hizmet sektöründeki mesleklerde açık iş oranı da artış göstermiştir.

Bitlis'te iş gücü ihtiyacının mesleklere ve cinsiyete göre dağılımını incelediğimizde sadece sekreter mesleğinde kadın tercih edilirken, elektrik tesisatçısı-bina mesleğinde ise çalışma ortamı ve koşullarına bağlı olarak erkek tercih edilmiştir.

Tablo 25: Açık İşlerin Mesleklere Ve Cinsiyete Göre Dağılım Oranı, Bitlis,2014

Meslek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
ELEKTRİK TESİSATÇISI-BİNA	0	10	0,00%	23,84%
KAT HİZMETLERİ ELEMANI/KAT GÖREVLİSİ	0	0	0,00%	0,00%
TURİZM VE OTELCİLİK ELEMANI	0	0	0,00%	0,00%
GARSON (SERVİS ELEMANI)	0	3	0,00%	6,82%
DEPO HAMALI	0	8	0,00%	18,18%
PAZARLAMACI	0	1	0,00%	2,27%
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	0	0	0,00%	0,00%
KONFEKSİYON İŞÇİSİ	0	0	0,00%	0,00%
ASANSÖR BAKIM VE ONARIM İŞÇİSİ	0	4	0,00%	9,54%
AŞÇI	0	1	0,00%	2,27%
KASAP (ET HAZIRLAYICI)	0	0	0,00%	0,00%
MUHASEBECİ	0	0	0,00%	0,00%
PLASTİK DOĞRAMACI /PVC DOĞRAMA-İMALAT VE MONTAJCISI	0	3	0,00%	6,89%
TATLI USTASI (BAKLAVA)	0	3	0,00%	6,82%
ŞOFÖR (YOLCU TAŞIMA)	0	0	0,00%	0,00%
BEKÇİ	0	2	0,00%	4,77%
ÇAYCI - BÜRO, OTEL VE DİĞER İŞYERLERİNDE	0	0	0,00%	0,00%
DEMİR DOĞRAMACI	0	2	0,00%	4,68%
ÖN MUHASEBECİ	0	0	0,00%	0,00%
SEKRETER	2	0	100,00%	0,00%
KOMİ (GARSON YARDIMCISI)	0	0	0,00%	0,00%
SATIŞ DANIŞMANI	0	0	0,00%	0,00%
DEPO SORUMLUSU	0	1	0,00%	2,38%
SIHHİ TESİSATÇI/ISITMA VE SIHHİ TESİSATÇI	0	1	0,00%	2,38%
BOBİNAJ SARMA İŞÇİSİ (ELLE)-ELEKTRİK	0	1	0,00%	2,34%
OTOMOTİV BOYA USTASI	0	1	0,00%	2,27%
ZİHİNSEL ENGELLİLER ÖĞRETMENİ-ÖZEL EĞİTİM	0	0	0,00%	0,00%
HARİTA TEKNİKERİ	0	0	0,00%	0,00%
DEPO GÖREVLİSİ (GIDA)	0	1	0,00%	2,27%
BULAŞIKÇI (STEVARD)	0	0	0,00%	0,00%
HARİTA MÜHENDİSİ	0	1	0,00%	2,27%
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENİ	0	0	0,00%	0,00%
ÖZEL EĞİTİMDE YARDIMCI PERSONEL / ÖĞRETMEN YARDIMCISI	0	0	0,00%	0,00%
Genel Toplam	**2**	**44**	**100%**	**100%**

Tablo 26: Mesleklerin Becerilere Göre Dağılım Oranları, Bitlis,2014

Meslekler	Bilgisayar kullanımı	Fazla Mesaiye Kalabilme	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Becerii)	İletişim ve İfade Yeteneği	İş Ahlakına Sahip Olma	Proje Tabanlı Çalışma	Satış ve Pazarlama Becerisi	Seyahat Edebilme Esnekliği	Takım Çalışması	Yeterli Mesleki/ Teknik Bilgi ve Tecrübe	Genel Toplam
elektrik tesisatçısı-bina	0%	0%	0%	0%	0%	20%	100%	0%	0%	78%	0%	9%
kat hizmetleri elemanı/kat görevlisi	0%	0%	13%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	9%
turizm ve otelcilik elemanı	0%	0%	0%	0%	48%	0%	0%	0%	0%	0%	36%	9%
garson (servis elemanı)	0%	0%	8%	0%	24%	2%	0%	0%	0%	15%	0%	7%
depo hamalı	0%	0%	10%	0%	0%	15%	0%	0%	0%	0%	0%	7%
pazarlamacı	17%	0%	8%	8%	9%	13%	0%	100%	66%	0%	0%	6%
temizlik görevlisi	0%	71%	8%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	5%
konfeksiyon işçisi	0%	0%	7%	0%	0%	10%	0%	0%	0%	0%	0%	4%
asansör bakım ve onarım işçisi	0%	0%	5%	34%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	14%	4%
aşçı	0%	0%	4%	0%	0%	6%	0%	0%	0%	7%	4%	4%
kasap (et hazırlayıcı)	0%	0%	5%	0%	0%	8%	0%	0%	0%	0%	0%	3%
muhasebeci	0%	0%	0%	16%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	4%	3%
plastik doğramacı / pvc doğrama-imalat ve montajcısı	0%	0%	4%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	7%	3%
tatlı ustası (baklava)	0%	0%	4%	0%	0%	6%	0%	0%	0%	0%	10%	3%
şoför (yolcu taşıma)	0%	0%	0%	0%	0%	4%	0%	0%	34%	0%	0%	2%
bekçi	0%	29%	3%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	2%
çaycı - büro, otel ve diğer işyerlerinde	0%	0%	3%	0%	0%	4%	0%	0%	0%	0%	0%	2%
demir doğramacı	0%	0%	3%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	2%
ön muhasebeci	17%	0%	0%	8%	5%	2%	0%	0%	0%	0%	4%	2%
sekreter	33%	0%	1%	0%	5%	2%	0%	0%	0%	0%	0%	2%
özel eğitimde yardımcı personel / öğretmen yardımcısı	0%	0%	1%	0%	0%	2%	0%	0%	0%	0%	3%	1%

Mesleklerde aranan becerilerin oransal değerlerini incelediğimizde pazarlamacı mesleğinde birçok beceri istenmektedir. Proje tabanlı çalışma yalnızca elektrik tesisatçısı-bina mesleğinde istenmektedir. İşverenlerin büyük kısmı çalışacak personellerinde iş ahlakına sahip olma, fiziki ve bedensel yeterlilik becerilerine sahip olmasını istemektedir. İl için seyahat edebilme esnekliği becerisi pek fazla aranmamaktadır.

Tablo 27: Mesleklere Göre Arama Kanallarının Dağılım Oranları, Bitlis,2014

MESLEKLER	İŞKUR Aracılığıyla	Akraba-Eş Dost
SEKRETER	50%	50%
DEPO SORUMLUSU	0%	100%
ÖN MUHASEBECİ	49%	100%
ÖZEL EĞİTİMDE YARDIMCI PERSONEL / ÖĞRETMEN YARDIMCISI	0%	100%
AŞÇI	49%	75%
TURİZM VE OTELCİLİK ELEMANI	0%	100%
GARSON (SERVİS ELEMANI)	36%	100%
KOMİ (GARSON YARDIMCISI)	0%	100%
BEKÇİ	0%	100%
SATIŞ DANIŞMANI	100%	100%
BOBİNAJ SARMA İŞÇİSİ (ELLE)-ELEKTRİK	0%	100%
DEPO GÖREVLİSİ (GIDA)	100%	0%
DEPO HAMALI	100%	100%
KAT HİZMETLERİ ELEMANI/KAT GÖREVLİSİ	0%	100%
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	0%	100%
BULAŞIKÇI (STEVARD)	100%	100%
ÇAYCI - BÜRO, OTEL VE DİĞER İŞYERLERİNDE	0%	100%
HARİTA MÜHENDİSİ	0%	100%
ZİHİNSEL ENGELLİLER ÖĞRETMENİ-ÖZEL EĞİTİM	0%	100%
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENİ	0%	100%

Turizm ve otelcilik elemanı ve kat hizmetleri elemanı mesleklerinde daha çok akraba-eş dost arama kanalı tercih edilmiştir. Depo hamalı, depo görevlisi bulaşıkçı ve satış danışmanı mesleğinde ise daha çok İŞKUR arama kanalı tercih edilmiştir. Bitlis'te işverenler tarafından iş arama kanalı olarak sadece İŞKUR ve akraba-eş dost kanalı tercih edilmiştir.

Grafik 7: Eğitim Durumuna Göre Açık İş Dağılım Oranı, Bitlis,2014

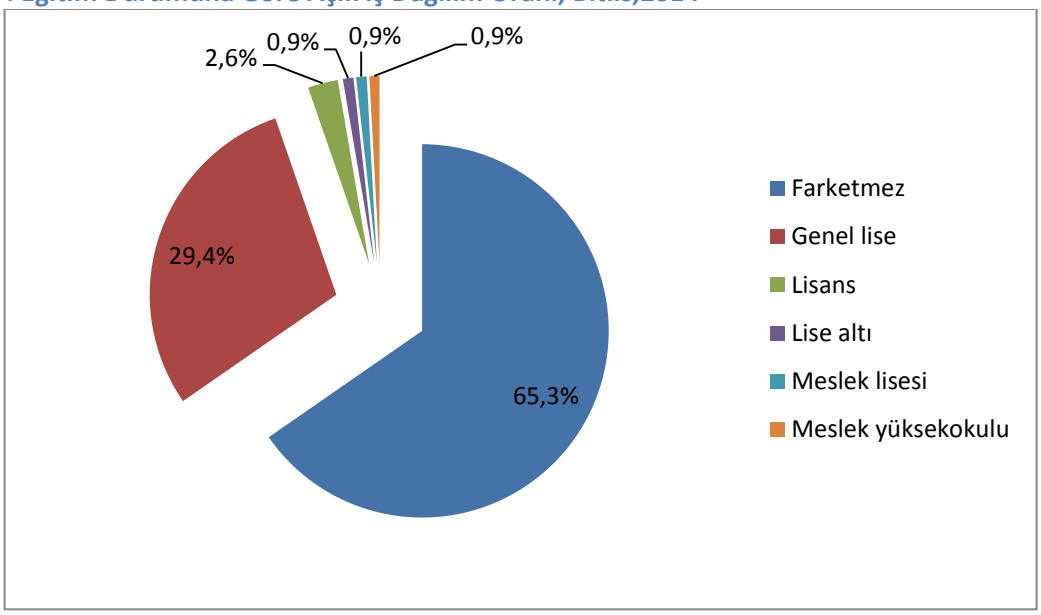

Açık işlerde aranan eğitim durumu %65,3 fark etmez ilk sırada yer almaktadır. Bu durumun en temel nedeni ilimizde en gelişmiş sektör olan inşaat sektörünün beden gücüne olan ihtiyacıdır. İkinci sırada %29,4 ile genel lise üçüncü sırada ise %2,6 ile lisans takip etmektedir. Meslek yüksekokulu ise %0,9 paya sahiptir.

Grafik 8: Eğitim Durumu Ve Cinsiyete Göre Açık İş Dağılım Oranı, Bitlis,2014

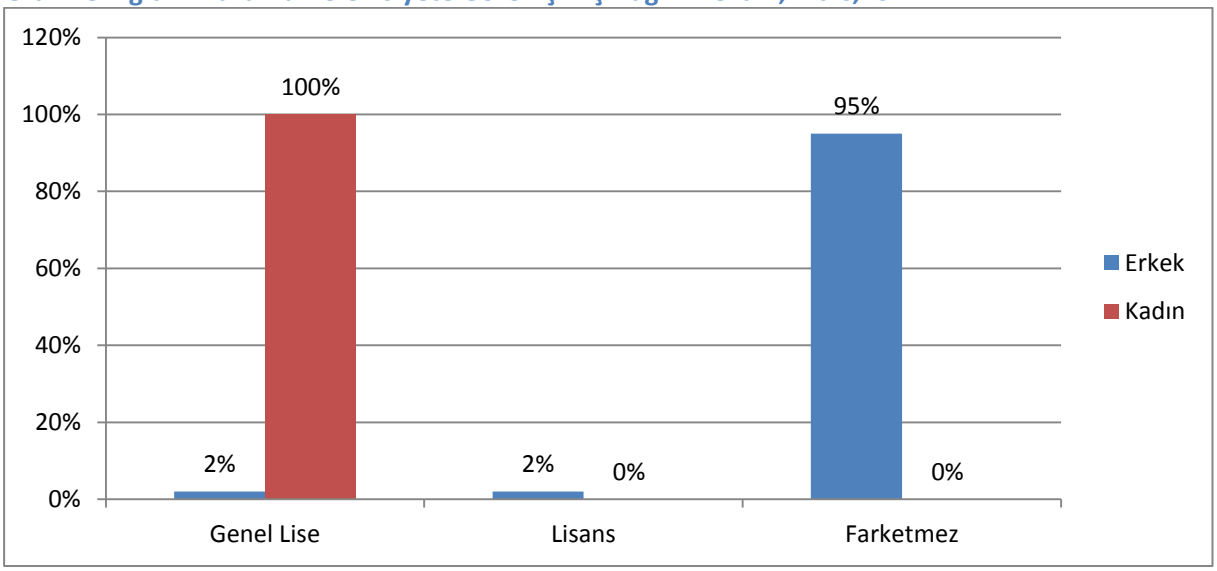

Eğitim durumunda genel lise seviyesinde kadın tercih edilirken lisans seviyesinde ise erkek tercih edilmiştir. Açık işlerde daha çok beden gücüne dayalı meslekler talep edildiğinden eğitim seviyesi olarak fark etmez seçeneği tercih edilmiştir.

Tablo 28: Açık İşlerin Eğitim Durumunun Arama Kanallarına Göre Dağılım Oranları, Bitlis,2014

	İŞKUR Aracılığıyla	Akraba-Eş Dost
Lise altı	100,0%	0,0%
Genel lise	32,6%	94,1%
Meslek lisesi	100,0%	0,0%
Meslek yüksekokulu	100,0%	100,0%
Lisans	0,0%	100,0%
Fark etmez	37,4%	96,0%
Genel Toplam	**36,7%**	**93,8%**

Bitlis'te açık işlerde lise altı eğitim seviyesinde daha çok İŞKUR arama kanalı tercih edilirken eğitim seviyesi arttıkça akraba-eş dost kanalı da tercih edilmeye başlanmıştır. Bitlis'te İŞKUR' a kayıtlı işsizlerin büyük çoğunluğunun eğitim durumu lise altı seviyesinde olduğundan açık işlerde İŞKUR arama kanalı tercih edilmiştir.

Grafik 9: Açık İşlerin Becerilere Göre Dağılım Oranları, Bitlis,2014

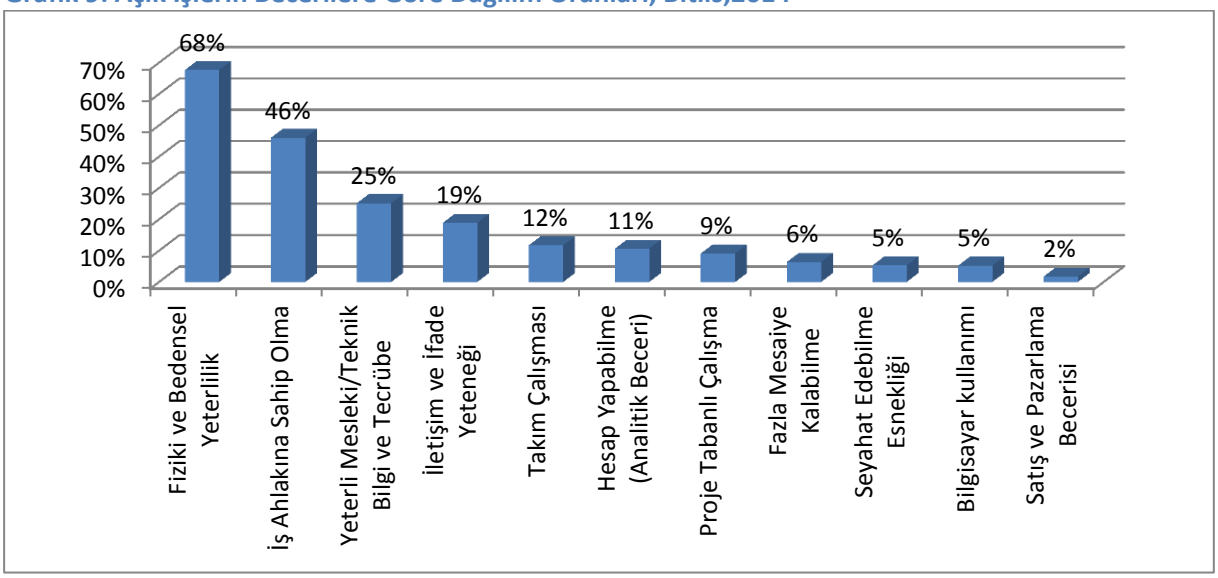

Açık işlerde işverenlerin aradığı kriterlerde en çok %68 ile fiziki ve bedensel yeterlilik tercih edilmiştir. Bunu %46 ile iş ahlakına sahip olma ve %25 ile yeterli mesleki/ teknik bilgi ve tecrübe takip etmektedir. Bitlis'te işverenlerin büyük çoğunluğunu inşaat ve toptan ve perakende ticaret sektöründeki işverenler oluşturduğundan açık işlerde işverenler daha çok fiziki ve bedensel yeterliliği olan kişileri tercih etmiştir.

Grafik 10: Beceriler Ve Cinsiyete Göre Açık İş Dağılım Oranları, Bitlis,2014

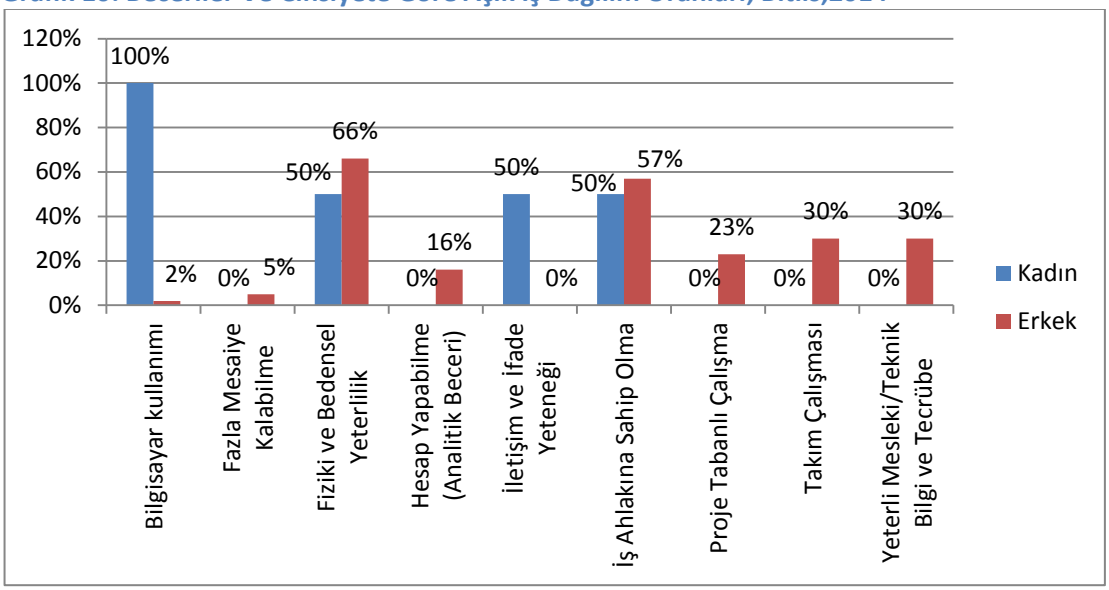

Açık işlerde aranan becerilerde cinsiyet dağılımına baktığımız zaman kadınlarda en çok bilgisayar kullanımı, iş ahlakına sahip olma, iletişim ve ifade yeteneği tercih edilirken erkelerde ise fiziki ve bedensel yeterlilik, iş ahlakına sahip olma, takım çalışması ve yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe ve proje tabanlı çalışma becerileri tercih edilmiştir.

Tablo 29: Eğitim Durumunun Becerilere Göre Dağılım Oranı, Bitlis,2014

	Lise Altı	Genel Lise	Meslek Lisesi	Meslek Yüksek okulu	Lisans	Farketmez	Genel Toplam
Bilgisayar kullanımı	0%	18%	0%	0%	0%	0%	5%
Fazla Mesaiye Kalabilme	0%	0%	0%	0%	0%	10%	6%
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	0%	45%	0%	100%	67%	79%	68%
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	0%	18%	0%	0%	33%	7%	11%
İletişim ve İfade Yeteneği	0%	64%	0%	0%	0%	0%	19%
İş Ahlakına Sahip Olma	0%	30%	0%	0%	100%	53%	46%
Proje Tabanlı Çalışma	0%	0%	0%	0%	0%	14%	9%
Satış ve Pazarlama Becerisi	0%	6%	0%	0%	0%	0%	2%
Seyahat Edebilme Esnekliği	0%	12%	0%	0%	0%	3%	5%
Takım Çalışması	0%	0%	0%	0%	0%	18%	12%
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	100%	37%	100%	100%	0%	18%	25%
Genel Toplam	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**

Eğitim durumunun becerilere göre dağılımını incelediğimizde fiziki ve bedensel yeterlilik ve yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe becerileri çoğu eğitim seviyesinde tercih edilmektedir. Lisans eğitim seviyesinde daha çok iş ahlakına sahip olma becerisi tercih edilmiştir.

Grafik 11: Açık İş Arama Kanallarının Dağılım Oranları, Bitlis,2014

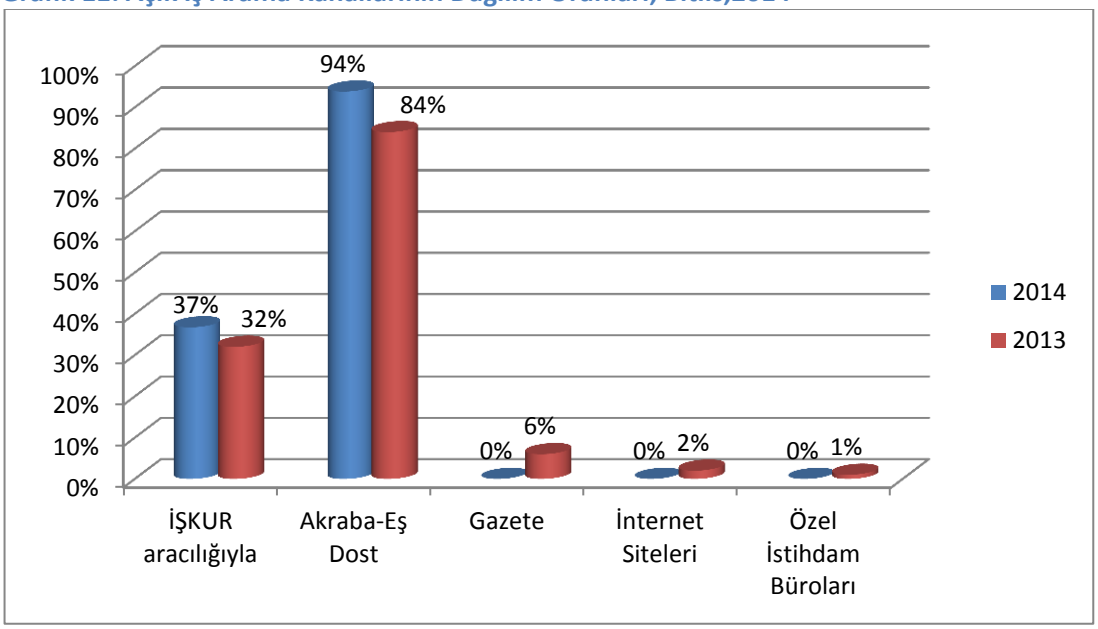

Açık işlerin arama kanallarına göre dağılımını bir önceki yıla göre incelediğimizde işyerlerine İŞKUR tarafından yapılan işyeri ziyaretleri sonucu İŞKUR arama kanalı %5'lik bir artış göstermiştir. Buna karşılık akraba-eş dost arama kanalı da %10'luk bir artış göstermiştir. Bir önceki yıla göre gazete, internet siteleri ve özel istihdam büroları arama kanalı tercih edilmemiştir.

Tablo 30: Teşvikten Yararlanan İşyerlerinin Arama Kanalına Göre Dağılım Oranı, Bitlis,2014

	Evet	Hayır	Genel Toplam
İŞKUR Aracılığıyla	69%	31%	48%
Akraba-Eş Dost	92%	81%	86%
Genel Toplam	100%	100%	100%

Teşvikten yararlanan firmalar yine personel temini noktasında İŞKUR'u tercih ettiği görülmektedir. Tablodaki verilerden hareketle teşviklerin kurumumuz hizmetlerini tanıtma ve kurumumuz hizmetlerinden daha fazla işletmenin faydalanmasını sağlamada önemli bir görev üstlendiği söylenebilir.

Tablo 31: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılım Oranı, Bitlis 2014

	Evet	Hayır	Genel Toplam	Evet	Hayır	Genel Toplam
İŞKUR aracılığıyla	37	3	42	80%	5%	37%
Akraba-Eş Dost	43	65	108	94%	97%	94%
Genel Toplam	**46**	**67**	**115**	**100%**	**100%**	**100%**

İŞKUR hizmetlerinden faydalanmayan iş yerlerinin %97 ile en çok akraba-eş dost iş gücü kanalını kullanmıştır. İŞKUR hizmetlerinden faydalanan iş yerlerinin %80 oranıyla istedikleri iş gücünü yine en fazla İŞKUR aracılığı ile temin etmişlerdir.

Tablo 32: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan Ve Açık İş Talebi Veren İşyerlerinin Arama Kanallarına Göre Açık İş Dağılım Oranı, Bitlis,2014

	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Dağılımı
İŞKUR aracılığıyla	37	80%
Akraba-Eş Dost	43	94%
Genel Toplam	**46**	**100%**

İŞKUR açık iş talebi veren işyerleri kurumumuz dışındaki arama kanallarını da kullanarak ihtiyaç duydukları iş gücünü temin etme yoluna gitmektedirler. Kurumumuz dışında en çok kullanılan iş gücü arama kanalı %94 oranıyla akraba-eş dost olmuştur.

Tablo 33: İşyerlerinin Yaşına Göre Açık İş Verme Oranı, Bitlis,2014

İşyerinin Yaşı	Açık İş Veren İşveren Sayısı	Toplam İşyeri Sayısı	Açık İş Verme Oranı
0-4	6	132	5%
5-9	12	128	10%
10-14	5	53	10%
15-19	1	55	2%
20-24	4	29	14%
25+	1	19	5%
Genel Toplam	**29**	**416**	**7%**

İşyerlerinin yaşına göre açık iş verme oranını incelediğimizde en fazla açık iş verme oranı %24 ile 20-24 yaş aralığında olan işyerleridir. Bunu %10 ile 5-9 ve 10-14 yaş aralığındaki işyerleri takip etmektedir. En düşük açık iş verme oranı ise %2 ile 15-19 işyerleridir.

Tablo 34: İşyerlerinin Yaşına Göre Açık İş Oranı, Bitlis,2014

İşyerinin Yaşı	Toplam Açık İş Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı	Açık İş Oranı
0-4	13	2385	0,55%
5-9	62	2147	2,55%
10-14	17	1045	0,73%
15-19	2	1037	0,08%
20-24	18	738	0,75%
25+	2	747	0,08%
Genel Toplam	**115**	**8098**	**4,60%**

İşyerlerinin yaşına göre dağılımları verilen tabloyu incelediğimizde toplam çalışan sayısının en yüksek olduğu işletme 2385 kişilik istihdamıyla 0-4 işyerleridir. Açık iş oranı itibarıyla da %2,5'lik değerle ilk sırada 5-9 yaş aralığındaki işyerleri yer almaktadır. 15-19 yaş aralığındaki işletmeler %1,7'lik açık vermiştir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Bu bölümde il ve Türkiye geneli için eğitimde anlatılan temininde güçlük çekilen meslekler ile ilgili tablolar yorumlanacaktır. Uygun görülmesi halinde grafik ve şekiller tek başına veya tablolarla uyumlu şekilde kullanılabilir.

Anket kapsamındaki işletmelere 2014 yılı içerisinde hangi mesleklerde eleman temin ederken güçlük çektikleri sorulmuştur. Bu bilgi gerçekten de önemli bilgidir. İşyerlerinin işgücü piyasasında bulmada güçlük çektikleri meslekler bize işgücü piyasasının talep yapısı ile ilgili değerli bilgiler sunmaktadır. Bu mesleklerin, meslek gruplarına ve sektörlere göre dağılımı ve teminde güçlük çekilme nedenlerine değinen bir bölüm oluşturulacaktır.

Tablo 35: TGÇM Eleman Sayısının Sektörel Dağılım Oranları, Bitlis,2014

TGÇM ELEMAN SAYISININ SEKTÖREL DAĞILIMI				
Bitlis-Türkiye Karşılaştırılması	Bitlis		Türkiye	
Sektör	Eleman Sayısı	Oran	Eleman Sayısı	Oran
İmalat	55	%11,7	111.361	%39,4
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1	%0,2	384	%0,1
İnşaat	279	%59,5	34.347	%12,1
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	67	%14,2	48.979	%17,3
Ulaştırma ve depolama	3	%0,6	9.957	%3,5
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	18	%3,8	21.918	%7,8
Bilgi ve iletişim	3	%0,6	3.631	%1,3
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	6	%1,3	8.630	%3,1
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	4	%0,9	18.839	%6,7
Eğitim	12	%2,5	4.027	%1,4
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	16	%3,4	7.960	%2,8
Diğer hizmet faaliyetleri	6	%1,3	5.408	%1,9
Genel Toplam	**469**	**100**	**282.704**	**100**

Temininde güçlük çekilen meslekler işverenlerin açık işlerini istedikleri meslek ve/veya becerilere sahip çalışanlarla dolduramamaları veya zorluk çekerek doldurmaları durumunu ifade eder. Talep araştırması kapsamında işverenlere 2014 yılı içerisinde bu durumda oldukları meslekler sorulmuştur. Ankete cevap veren işyerleri içinde en yüksek oranda eleman temininde güçlük çeken sektör %59,5 ile inşaat sektörüdür. Türkiye sonucunda ise imalat sektörü %39,4 oran ile ilk sırada yer almaktadır.

İkinci sırada bulunan toptan ve perakende ticaret sektörü(%14,2) Türkiye'de de ikinci sırada (%17,3) yer almaktadır. İnşaat sektörü eleman bulmada Türkiye'den daha fazla zorluk çekmektedir. İlde üçüncü sırada imalat sektörü yer alırken Türkiye'de de ilk sırada bulunmaktadır.

Tablo 36: TGÇM Eleman Sayısının Sektörel Dağılım Oranları, Bitlis,2014

TGÇM Eleman Sayısının Sektörel Dağılımı				
Bitlis Geçen Yıl İle Karşılaştırma	2013		2014	
Sektör	Eleman Sayısı	Oran	Eleman Sayısı	Oran
Madencilik ve taş ocakçılığı	11	1,6%	0	0%
İmalat	48	7%	55	11,7%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	15	2,2%	1	0,2%
İnşaat	243	35,7%	279	59,5%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	183	26,8%	67	14,2%
Ulaştırma ve depolama	35	5,2%	3	0,6%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	24	3,5%	18	3,8%
Bilgi ve iletişim	3	0,4%	3	0,6%
Finans ve sigorta faaliyetleri	1	0,1%	0	0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	31	4,5%	6	1,3%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	30	4,4%	4	0,9%
Eğitim	32	4,7%	12	2,5%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	23	3,3%	16	3,4%
Diğer hizmet faaliyetleri	3	0,4%	6	1,3%
Genel Toplam	**682**	**100%**	**469**	**100%**

2013 ve 2014 yıllarında temininde güçlük çekilen sektör en fazla inşaat sektörüdür. Temininde güçlük çekilen sektörler her iki yılda birbirine paralellik göstermektedir. Temininde güçlük çekilen eleman sayısı bir önceki yıla göre %31,2'lik bir azalış göstermiştir. İnşaat sektörü geçen yıla oranla %23,8'lik bir artış göstermiştir.

Tablo 37:TGÇM Eleman Sayısının Açık İş ve Meslek Gruplarına Göre Dağılım Oranları, Bitlis,2014

TGÇM Eleman Açık İş Meslek Gruplarına Dağılımı				
BİTLİS	TGÇM Eleman Sayısı	TGÇM Eleman	Açık İş Eleman Sayısı	Açık İş
Meslek Grupları		%		%
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	8	2%	5	4%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	37	8%	30	26%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	13	3%	30	26%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	49	10%	6	5%
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	277	59%	31	27%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	38	8%	8	7%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	48	10%	5	4%
Genel Toplam	**469**	**100%**	**115**	**100%**

Ana meslek grupları itibariyle Bitlis'te temininde en çok zorluk çekilen ana meslek grubu %59 ile sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubudur. Bu meslek grubu aynı zamanda açık iş oranında da %27 ile ilk sırada yer almaktadır. İlde temininde en az zorluk çekilen meslek grubu ise %2 ile büro hizmetinde çalışanlardır. İşyerlerinin; temininde güçlük çekilen eleman sayısının %25'i oranında açık iş talebi olmuştur. Bunun sebebi ise iş arama kanallarında akraba-eş dost kanalının tercih edilmesidir.

Tablo 38 :Sektörlere Göre TGÇM İşveren Sayısı Oranları, Bitlis ,2014

SEKTÖRLERE GÖRE Toplam işveren TGÇM İşveren Sayı Ve Oranı			
BİTLİS			
Sektörler	İşveren Sayısı	TGCM İşveren Sayısı	Oran
Madencilik ve taş ocakçılığı	4	0	0%
İmalat	35	15	44%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	4	1	25%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	1	0	0%
İnşaat	195	25	13%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	77	27	35%
Ulaştırma ve depolama	14	2	14%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	18	5	28%
Bilgi ve iletişim	2	1	50%
Finans ve sigorta faaliyetleri	2	0	0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	16	5	31%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	17	2	12%
Eğitim	16	7	44%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	8	7	88%
Diğer hizmet faaliyetleri	7	2	29%
Toplam	**416**	**100**	**24%**

Bitlis genelinde işverenlerin yaklaşık dörtte biri (%24) eleman temininde güçlük çekmektedir. Eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin %25'ini inşaat sektörü oluşturmaktadır. Buna karşılık insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri oransal olarak eleman temininde en fazla güçlük çeken sektördür. Bunu %50 ile bilgi ve iletişim sektörü ve %44 ile imalat ve eğitim sektörü takip etmektedir.

Tablo 39: Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısının Meslek Gruplarına Göre Dağılım Oranları, Bitlis,2014

Meslek Gruplarına Göre TGÇM Eleman Sayısının Toplam Çalışan Sayısına Oranı		
Meslek Grupları	Eleman Sayısı	Oran
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	8	1%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	37	4%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	13	1%
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	0	0%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	49	10%
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	277	16%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	38	6%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	48	4%
YÖNETİCİLER	0	0%
Genel Toplam	**469**	**6%**

Temininde güçlük çekilen eleman sayısının meslek gruplarına göre dağılımını incelediğimizde hem oransal hem de sayısal olarak ilk sırada sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar yer almaktadır. Bunu %10 ile profesyonel meslek mensupları takip etmektedir. Temininde güçlük çekilen eleman sayısının toplam çalışan içerisindeki oranı ise %6'dır.

Tablo 40: Meslek Gruplarına Göre TGÇM Eleman sayısının Toplam Çalışan Sayısına Oranları, Bitlis 2014

Meslek Gruplarına Göre TGÇM Eleman Sayısının Toplam Çalışan Sayısına Oranı			
Meslek Grupları	Toplam Çalışan Sayısı	Eleman Sayısı	Oran
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	613	8	1%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	873	37	4%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	2107	13	1%
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	3	0	0%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	511	49	10%
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	1717	277	16%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	684	38	6%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	1348	48	4%
YÖNETİCİLER	241	0	0%
Genel Toplam	**8098**	**469**	**6%**

Tablo 41: Mesleklere Göre Temininde Güçlük Çekme Dağılımının Geçen Yıl ile Karşılaştırılması, Bitlis 2014

Mesleklere Göre Temininde Güçlük Çekme Dağılımı			
BİTLİS	2014		2013
Meslekler	Oran	Meslekler	Oran
Konfeksiyon İşçisi	38,1%	Pazarlamacı	7,2%
Elektrik Tesisatçısı- Bina	3,4%	Elektrikçi(Genel)	5,1%
Garson(Servis Elemanı)	3,0%	Aşçı	3,5%
Pazarlamacı	2,8%	Elektrik Tesisatçısı-Bina	3,5%
Kepçe Operatörü	2,5%	Ağır Kamyon Şoförü	3,1%
Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik)	2,5%	Süt ve Ürünleri Teknikeri	2,9%
Elektrik Teknikeri	2,2%	Ekskavatör(Kazıcı) Operatörü	2,9%
İnşaat Elemanları Kalıpçısı(Elle)	2,2%	Beton Transmikser Operatörü	2,6%
Elektrikçi(Genel)	2,1%	Konkasör Operatörü(Kırma-Eleme)	2,4%
Ekskavatör(Kazıma Yükleme Operatörü)	1,6%	Sıvacı	2,0%
Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim	1,5%	Beton Santral Operatörü	1,8%
Alçı Dekorasyoncu(Kartonpiyer)	1,3%	Duvarcı	1,7%
Makine Mühendisi	1,3%	İnşaat Kalıpçısı(Ahşap)	1,5%
Muhasebeci	1,3%	Reyon Görevlisi	1,4%
Elektrik Mühendisi	1,1%	Kepçe Operatörü	1,4%
Madenci(Genel)	1,1%	Sıhhi Tesisatçı	1,3%
Fizyoterapist	1,1%	Resepsiyonist (Ön Büro Elamanı)	1,3%
Alüminyum Doğramacı	0,9%	Muhasebeci	1,3%
İşletme Elektrik Bakımcısı	0,9%	Asansör Kurucusu ve Bakımcısı	1,2%
Ön Muhasebeci	0,9%	Asansör Montaj İşçisi	1,2%

2013 Yılında en fazla temininde güçlük çekilen meslek pazarlamacı iken, 2014 yılında tekstil firmalarında istihdamın artmasına bağlı olarak konfeksiyon işçisi %38,1 ile en fazla temininde güçlük çekilen meslek olmuştur. 2014 yılında temininde güçlük çekilen mesleklerin büyük çoğunluğunu inşaat sektöründeki meslekler oluşturmuştur.

Tablo 42: Meslek Gruplarında TGÇM İşverenlerin Karşılama Oranları, Bitlis,2014

Meslek Gruplarında TGÇM İşverenlerin Karşılanma Durumu			
TÜRKİYE			
	TGCM Eleman Sayısı		
	Evet	Genel Toplam	Karşılanma Oranı
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	0	6	0%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	9	16	56%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	3	6	50%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	14	20	70%
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	10	30	33%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	8	10	80%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	7	11	64%
Genel Toplam	**51**	**100**	**51%**

Meslek gruplarında TGÇM işverenlerin karşılanma durumunu incelediğimizde işverenler bunun %51'ini karşılamıştır. Karşılanma durumu olarak en yüksek oran %80 ile teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensuplarıdır. Temininde güçlük çekilen eleman sayısı en fazla olan ise sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlardır. Büro hizmetlerinde çalışanlar meslek grubunda hiç eleman karşılanmamıştır.

Tablo 43: TGÇM Nedenlerinin Meslek İçindeki Dağılım Oranları, Bitlis,2014

TGÇM Nedenlerinin Meslek İçindeki Dağılımı								
Meslekler	Bu meslekte işe başvuru yapılması	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Önerilen ücretin az bulunması	Vardiyalı çalışma olması	İşyerine ulaşım zorluğu	Çalışma süreleri inin uzunluğu
Konfeksiyon İşçisi	0%	43%	9%	14%	0%	0%	0%	0%
Elektrik Tesisatçısı-Bina	0%	4%	5%	0%	0%	0%	0%	0%
Garson (servis elemanı)	2%	3%	4%	14%	0%	0%	0%	50%
Pazarlamacı	0%	3%	4%	0%	0%	0%	0%	0%
Kepçe Operatörü	9%	2%	6%	0%	0%	0%	0%	0%
Kaynakçı (oksijen ve elektrik)	0%	3%	1%	0%	0%	0%	0%	0%
Elektrik Teknikeri	19%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
İnşaat Elemanları Kalıpçısı (elle)	0%	3%	5%	0%	0%	0%	0%	0%
Elektrikçi (genel)	0%	2%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Ekskavatör(kazıma ve yükleme) Operatörü	9%	2%	4%	0%	0%	0%	0%	0%
Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim	0%	2%	3%	0%	0%	0%	0%	0%
Alçı Dekorasyoncu (kartonpiyer)	0%	2%	3%	0%	0%	0%	0%	0%
Makine Mühendisi	0%	2%	3%	0%	0%	0%	0%	0%
Muhasebeci	0%	1%	2%	0%	0%	0%	100 %	0%
Elektrik Mühendisi	2%	1%	3%	0%	0%	0%	0%	0%
Madenci (genel)	0%	1%	3%	14%	0%	0%	0%	0%
Fizyoterapist	2%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Alüminyum Doğramacı	0%	1%	2%	0%	46%	0%	0%	0%
İşletme Elektrik bakımcısı	0%	0%	2%	12%	0%	0%	0%	0%
Satış Elemanı (toptan)	0%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerinden; gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması ve yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması bölümünde ilk sırada konfeksiyon işçisi mesleği yer almaktadır.

Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi kısmında en yüksek dağılım oranları %14 ile konfeksiyon işçisi, madenci(genel) ve garson(servis elemanı) mesleğidir. Önerilen ücretin az bulunması kısmında en yüksek oran ise; alüminyum doğramacı mesleğidir.

Tablo 44: TGÇM İşyerlerinde Temininde Güçlük Çekilme Nedeni Dağılımı Oranları, Bitlis,2014

TGÇM İşyerlerinde TGÇ Nedeni Dağılımı		
TGÇ Nedenleri	TGCM İşveren Sayısı	Oran
Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	56	12%
Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	418	89%
Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	193	41%
Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	35	8%
Önerilen ücretin az bulunması	9	2%
Vardiyalı çalışma olması	1	0%
İşyerine ulaşım zorluğu	2	0%
Çalışma sürelerinin uzunluğu	4	1%
Genel Toplam	**469**	**100%**

Araştırma sonuçlarına göre eleman temininde güçlük çeken işverenlerin %89'u gerekli mesleki beceriye ve niteliğe sahip elaman bulamadığını belirtmiştir. İşverenlerin yarısına yakını (%41) ise tecrübeli eleman bulamamaktadır. Ücret, çalışma süresi, ulaşım ve çalışma şekli eleman temininde çok düşük bir öneme sahiptir.

Tablo 45: TGÇM İşyerlerinde Temininde Güçlük Çekilme Nedeni Dağılımı Oranları Türkiye Karşılaştırması, Bitlis,2014

TGÇM Nedenleri Oransal Dağılımı Türkiye- İl Karşılaştırması				
TGÇ Nedenleri	BİTLİS	%	TÜRKİYE	%
Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	56	12%	123.119	44%
Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	418	89%	201.379	71%
Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	193	41%	168.293	60%
Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	35	8%	56.287	20%
Önerilen ücretin az bulunması	9	2%	61.229	22%
Vardiyalı çalışma olması	1	0%	27.417	10%
İşyerine ulaşım zorluğu	2	0%	20.068	7%
Çalışma sürelerinin uzunluğu	4	1%	16.883	6%
Genel Toplam	**469**	**100%**	**282.704**	**100%**

İlimizde temininde güçlük çekilme nedeni olarak gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması %89 ilk sırada yer almaktadır. Bu oran ilimizde Türkiye ortalamasının 18 puan üstünde yer almaktadır. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi %8 ile Türkiye genelinin 12 puan altındadır.

Grafik 12: TGÇM İşyerlerinde Temininde Güçlük Çekilme Nedeni Dağılımı Oranları Türkiye Karşılaştırması, Bitlis,2014

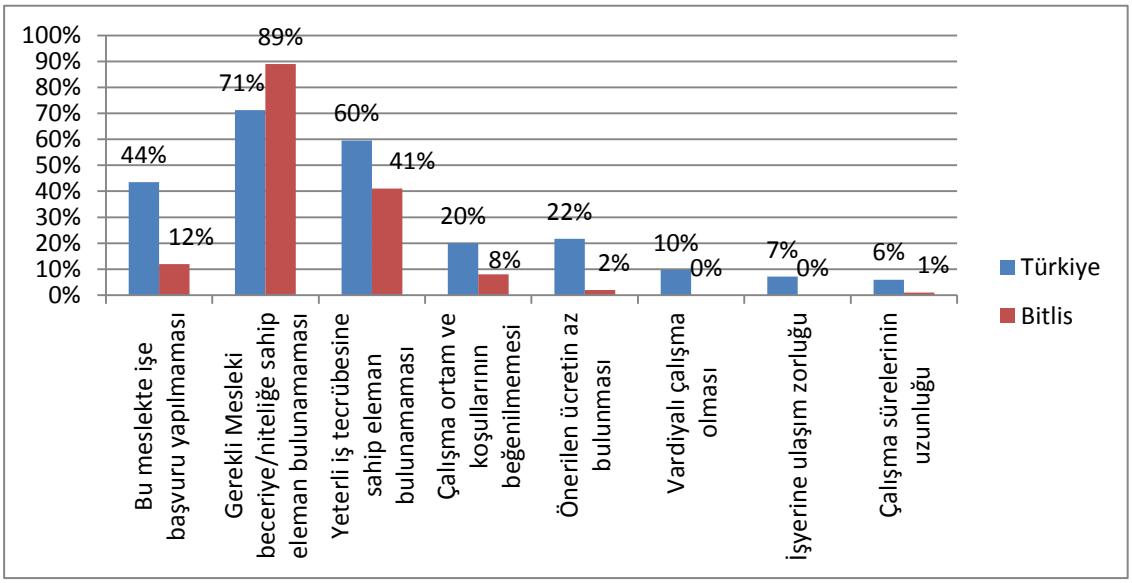

Türkiye'de işverenler yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamamasından dolayı güçlük çekme oranını %60 olarak belirtirken Bitlis'te bu oran %41 olarak çıkmıştır. Hem Türkiye'de hem de Bitlis'te işverenlerin eleman temininde güçlük çekmelerine çalışma koşulları ve ücretten ziyade yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması etkili olmuştur.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Tablo 46: Sektörler İtibariyle Net İstihdam Değişimi ve Net İstihdam Değişim Oranları, Bitlis,2014

Sektörler	Toplam Çalışan Sayısı	Net İstihdam Değişimi	Net İstihdam Değişim Oranı
Madencilik ve taş ocakçılığı	82	-41	-50,0%
İmalat	801	130	16,2%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	203	20	9,9%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	2	0	0,0%
İnşaat	3214	248	7,7%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	902	108	12,0%
Ulaştırma ve depolama	415	53	12,8%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	288	29	10,1%
Bilgi ve iletişim	75	3	4,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	27	0	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	83	-3	-3,6%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	976	-30	-3,1%
Eğitim	394	-7	-1,8%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	269	7	2,6%
Diğer hizmet faaliyetleri	367	0	0,0%
Genel Toplam	**8098**	**517**	**6,4%**

Araştırma sonuçlarına göre ilde net istihdam değişim oranı %6,4'tür. İmalat sektöründe %12 olan NİDO, madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe ise -%50'dir.İmalat sektörü genişlemeyi hedeflerken, madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe yer alan işyerlerinde küçülme beklenmektedir. Lokomotif sektör olan inşaat sektöründeki net istihdam değişim oranı %7,7 iken, toptan ve perakende ticaret sektöründe %12'dir.Küçülmeyi bekleyen işyerlerinde çalışanlar toplam çalışanların %19'unu oluşturmaktadır.

Tablo 47: Meslek Grupları İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları, Bitlis,2014

Meslek Grubu	Genelleştirilmiş Toplam Çalışan Sayısı	Net İstihdam Değişim Oranı	NET DEĞİŞİM
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	613	2,9%	18
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	873	4,0%	35
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	2107	3,2%	67
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	3	33,3%	1
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	511	1,6%	8
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	1717	17,9%	308
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	684	4,6%	31
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	1348	3,5%	47
YÖNETİCİLER	241	0,4%	1
Genel Toplam	**8098**	**6,4%**	**517**

İlde net istihdam değişim oranı en yüksek ana meslek grubu %33,3 ile nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanlarıdır. En fazla büyüme bekleyen ana meslek grubu nitelik tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanlarıdır. Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanlarını %17,9 oranı ile sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar izlemektedir. Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları ana meslek grubu istihdamını artırmayı hedeflerken, istihdamını azaltmayı beklenen meslek grubu bulunmamaktadır.

Tablo 48: Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek, Bitlis,2014

Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler	Net istihdam Artışı Beklenen Meslekler
MİNİBÜS ŞOFÖRÜ	KONFEKSİYON İŞÇİSİ
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	AĞIR KAMYON ŞOFÖRÜ
ELEKTRİK TESİSATÇISI-BİNA	TAŞ VE TUĞLA DUVARCISI
İŞ MAKİNELERİ OPERATÖRÜ	ASFALT İŞÇİSİ
İŞ MAKİNELERİ YAĞCISI	KAT HİZMETLERİ ELEMANI/KAT GÖREVLİSİ
SIVACI	İNŞAAT ELEMANLARI KALIPÇISI (ELLE)
BETON POMPA-PÜSKÜRTME OPERATÖRÜ	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)
İNŞAAT MÜHENDİSİ	SOĞUK DEMİRCİ
OPERASYON YETKİLİSİ (BANKA)	ELEKTRİK TEKNİKERİ
OTOMOTİV ELEKTRİKÇİSİ	KALIP BAĞLAMA VE AYAR İŞÇİSİ

Bitlis'te en fazla istihdam artışı beklenen meslek konfeksiyon işçisidir. İlde en fazla İstihdam artışı beklenen 10 meslek sırasıyla; konfeksiyon işçisi, ağır kamyon şoförü, taş ve tuğla duvarcısı, asfalt işçisi, kat hizmetleri elemanı, inşaat elemanları kalıpçısı-elle, beden işçisi, soğuk demirci, elektrik teknikeri, kalıp bağlama ve ayar işçisidir.

En çok istihdam azalışı beklenen meslek minibüs şoförüdür. Bitlis'te en fazla istihdam azalışı beklenen 10 meslek sırasıyla; minibüs şoförü, temizlik görevlisi, elektrik tesisatçısı-bina, iş makineleri operatörü, iş makineleri yağcısı, sıvacı, beton pompa-püskürtme operatörü, inşaat mühendisi, operasyon yetkilisi-banka ve otomotiv elektrikçisidir.

Tablo 49: 2013 ve 2014 I. Dönem Araştırma Sonuçlarının Net İstihdam Artışı ve Azalışı Özelinde Karşılaştırılması, Bitlis , 2014

NET İSTİHDAM ARTIŞI BEKLENEN MESLEKLER		NET İSTİHDAM AZALIŞI BEKLENEN MESLEKLER	
30 Haziran 2014	30 Haziran 2015	30 Haziran 2014	30 Haziran 2015
İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)	Bulaşıkçı (Stevard)	Garson(Servis Elemanı)	Minibüs Şoförü
Duvarcı	Elektrik Tesisatı Ve Pano Montörü Teknisyeni/Elektrik	Akaryakıt Satış Elemanı (pompacı)	Temizlik Görevlisi
Otomasyon Sistemleri	Bobinaj Sarma İşçisi (Elle)-Elektrik	Elektrikçi(Genel)	Beden İşçisi (Genel)
Güvenlik Görevlisi	Belletici	Bulaşıkçı(Stevard)	Beden İşçisi (İnşaat)
Kalorifer Ateşçisi (Katı ve Sıvı Yakıt)	Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim	Diğer Elektrik Eşya Montajcıları ve İlgili Elektrik İşçileri	ELEKTRİK Tesisatçısı-Bina
Ağır Kamyon Şoförü	İlköğretim Matematik Öğretmeni	Çaycı	Ağır Kamyon Şoförü
Soğuk Demirci	Otomotiv Kaporta Servis Danışmanı	Bobinajcı -Elektrik	Sıhhi Tesisatçı/Isıtma ve Sıhhi Tesisatçı
Sıvacı	Büro Memuru (Genel)	Parke Döşeyicisi	Aşçı
Kalıpçı-Pres	Asfalt İşçisi	Aşçı Yardımcısı	İş Makineleri Yağcısı
Hat Çekici (Elektrik Cer	Çocuk Gelişim Elemanı	Türkçe Öğretmeni	İş Makineleri Operatörü

30 Haziran 2014 itibariyle ilin mevsim koşulları sebebiyle inşaat sektöründeki mesleklerde net istihdam artışı beklenirken, garson ve akaryakıt satış elemanı mesleklerinde net istihdam azalışı beklenmektedir.

30 Haziran 2015 itibariyle bulaşıkçı, elektrik tesisatçısı mesleklerinde net istihdam artışı beklenirken genel olarak nitelik gerektirmeyen mesleklerde net istihdam azalışı beklenmektedir.

Tablo 50:Toplam İşyerleri ve Mevsimlik Personel Çalıştıran İşyerlerindeki Net İstihdam Değişim Oranları ve Sektörler İçerisindeki Net İstihdam Değişim Payı, Bitlis , 2014

	MEVSİMLİK PERSONEL ÇALIŞTIRAN İŞYERLERİNİN		TOPLAM İŞYERLERİNİN	
SEKTÖRLER	NİDO	SEKTÖRLER İTİBARİYLE NET DEĞİŞİM PAYI	NİDO	SEKTÖRLER İTİBARİYLE NET DEĞİŞİM PAYI
Madencilik ve taş ocakçılığı			-50%	-41
İmalat	8%	13	16,2%	130
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0	0	9,9%	20
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0	0	0,0%	
İnşaat	2%	33	7,7%	248
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	30%	56	12%	108
Ulaştırma ve depolama	0	0	12,8%	53
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	0	0	10,1%	29
Bilgi ve iletişim	21%	3	4%	3
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	-5%	-2	-3,6%	-3
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0	0	-3,1%	-30
Eğitim	0	0	-1,8%	-7
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0	0	2,6%	7
Diğer hizmet faaliyetleri	0	0	0,0%	
Genel Toplam	**5%**	**103**	**6,4%**	**517**

Bitlis'te mevsimlik personel çalıştıran işyerlerine bakıldığı zaman net istihdam değişim oranının (NİDO) %5 olduğu gözlenmektedir. Toptan ve perakende ticaret sektörü, mevsimlik personel çalıştırma bakımından %30'lik NİDO ile ilk sırada yer almaktadır. 2014 yılı araştırma sonuçlarına göre Şanlıurfa'da tüm işyerlerinin sektörler itibariyle net değişim payı 517'dir. Bu sayının yarısına yakınını (48%) inşaat sektörü oluşturmaktadır. Tüm işyerlerinin NİDO değeri göz önüne alındığında ise en yüksek oranın %16,2 ile imalat sektöründe olduğu görülmektedir.

SONUÇ

Bitlis İli İşgücü Piyasası Analizi raporunun temel yaklaşımı işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine yardımcı olmaktır. Bu doğrultuda ele alınacak temel husus işgücü arzı ve talebi arasındaki eşleşmeme, diğer bir ifade ile dengesizliktir. Dengesizliği ortaya çıkartabilmek için ilin işgücü arz ve talep yapılarının birlikte ele alınarak analiz edilmesi gerekmektedir.

Giriş bölümünde de açıklandığı gibi ilin işgücü piyasası arz yapısı ve arzı etkileyen değişkenler eldeki mevcut veriler kullanılarak analiz edilmiştir. Bu verilerin önemli bir TÜİK ve İŞKUR'dan alınmıştır.

Talep boyutunun tespiti için özel bir araştırma düzenlenmesine rağmen bu araştırmanın da kısıtları mevcuttur. En önemli kısıt araştırmanın temelini oluşturan adres listesinden kaynaklanmaktadır. Adres listesi 2012 Nisan ayında güncelleştirilmesine ve araştırma 10+çalışanı olan işyerlerini kapsayacak şekilde düzenlenmesine rağmen, 1-9 çalışanı olan işyerlerine ciddi oranda kayma ile karşılaşılmıştır. 10+ işyerlerinden 1-9'a kayma, 10 kişiden az çalışanı olan işyerlerinin de büyüme olasılığının olduğunu ortaya koymaktadır, fakat bu olasılığı ölçebilecek veri seti mevcut değildir.

Diğer bir önemli kısıt ise Türk işgücü piyasasının yapılanmasından kaynaklanmaktadır. Türkiye'de kayıt dışı çalışma oranı çok yüksektir. İşverenlerin çalışanlarına yönelik araştırmalarda sadece kayıtlı elemanlarını bildirdiği, kayıt dışı çalışanlarına dair bir bilgi vermedikleri bilinen bir olgudur.

Araştırmanın diğer bir kısıt da işverenlerden mesleklere ilişkin yeterli bilgiyi ayrıntılı almada problem yaşanmasıdır. Bu durum özellikle kendini beden işçiliği mesleğinde yoğun olarak hissettirmektedir. İşverenlerin genel eğilimi temizlik, taşıma ve inşaat işlerine yönelik meslekleri tek bir kalem altında, beden işçisi olarak bildirmeleridir. Mesleklere yönelik diğer bir kısıt da Meslekler Sözlüğünde bazı mesleklerin tanımlanmasındaki eksikliklerdir. Bazı meslekler Sözlükte yer almamaktadır.

Tüm bu kısıtlara rağmen gerçekleştirilen Talep Araştırması bu güne kadar tüm iller itibariyle karşılaştırmaya imkan sağlayacak şekilde standartlaştırılmış bir araştırmadır ve zengin bir bilgi tabanına sahiptir.

Bu yapının işgücü piyasasını derinden etkilemesi kaçınılmazdır. Eğitim oranlarının düşüklüğü işgücü piyasasına girişi zorlaştırmaktadır. Bitlis ilinde nüfusun kırsal alandaki çoğunluğu tarım sektöründe ücretsiz çalışmayı da beraberinde getirmekte ve bu durum istihdam oranının Türkiye'den daha yüksek olmasına yol açmakta ve işsizliği de perdelemektedir.

Bitlis'te istihdam oranı azalırken, işsizlik oranı artmaktadır. İşsizlik oranının yükselmesinde iki etken vardır. Genç nüfus ve kadınlar. 2013 yılı Hane halkı İşgücü Anketi Sonuçlarına göre ilde işsizlik oranı %10,6, istihdam oranı %41,5 ve işgücüne katılım oranı ise %46,5'dir.

2013 İŞKUR İstatistiklerine göre ilde en yüksek kayıtlı işsiz beden işçisi (genel) mesleğindedir. Kayıtlı işsizlerin %61,5'i bu meslektedir. Beden işçisi mesleğini %7,8 ile büro memuru(genel) mesleği takip etmektedir.

Talep araştırması sonuçlarına göre toplam çalışanların sadece %11,2'i kadındır ve bu oran bir önceki yıla göre %4,1'lik artış göstermiştir.

Çalışanlarının %28'i kadın olan imalat sektöründeki işyerlerinin toplam içindeki ağırlığı %8,4, çalışanlarının % 16'sının kadın olduğu idari ve destek hizmet faaliyetleri işyerlerinin toplam ağırlığı içindeki oranı %4, çalışanlarının %11'inin kadın olduğu İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri toplam işyerleri içindeki ağırlıkları %1,9'dur.

Yukarıda açıklanan göstergelerle birlikte bu gösterge de Bitlis'te ancak daha yüksek eğitim seviyesine sahip kadınların işgücü piyasasına girme şansının olduğunu göstermektedir.

Araştırma sonuçlarına göre kadınların erkeklere göre hakim oldukları iki meslek türü vardır. Birinci meslek türü konfeksiyon işçisi ve müşteri temsilcisi eğitimden çok belli bir beceri isteyen meslekler ve zihinsel engelliler öğretmeni, hemşire ve gibi yüksek eğitim seviyesi isteyen mesleklerdir. Diğer bir ifade ile kadınlar ya belirli becerileri gerektiren düşük eğitimli mesleklerde veya yüksek eğitim düzeyi isteyen mesleklerde çalışmaktadır.

Bitlis ilinde özel sektör işyerlerinde işyeri sayısı bakımından inşaat sektörü, çalışanlar itibariyle inşaat ve idari ve destek hizmet faaliyetleri lokomotif sektörlerdir. Açık işlerde en fazla açık işin olduğu sektör inşaat sektörü olmakta ve inşaat sektörünü toptan ve perakende ticaret ve ulaştırma ve depolama sektörü takip etmektedir. Açık işlerin %51,3'ü inşaat, %27,8'i toptan ve perakende ticaret, %8,9'u imalat sektöründedir. Gayrimenkul faaliyetleri, finans ve sigorta faaliyetleri, kültür sanat eğlence faaliyetleri, su temini faaliyetleri sektörlerinde ise hiç açık iş bulunmamaktadır.

Ana mesleklere göre açık işlerin dağılımında en büyük paya sahip olan ana meslek grubu sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlardır. Bu durumun ortaya çıkmasında ilde yeterli sayıda kalifiye elemanın bulunmamasıdır.

Meslekler itibariyle de açık işin en fazla olduğu meslek Elektrik Tesisatçısı- Bina'dır. Bu mesleği kat görevlisi ve turizm otelcilik elemanı takip etmektedir. Temininde en çok zorluk çekilen meslek %38,1 ile konfeksiyon işçisi mesleğidir. Bu mesleği elektrik tesisatçısı-bina takip etmektedir.

Açık işlerde istenen eğitim düzeyinde en çok fark etmez en az ise lise altı eğitim düzeyi talep edilmiştir.

Açık işlerde ilk iki sıradaki meslekler elektrik tesisatçısı- bina ile kat görevlisi gibi belirli bir eğitim istemeyen meslekler olması ve bu meslekler için de istenen eğitim düzeyinin fark etmez olması beklenen bir durumdur.

Temininde güçlük çekilen mesleklerin bulunmama nedenleri sıralamasında işverenlerin büyük çoğunluğu istedikleri beceri ve niteliğe sahip eleman bulamadıklarını belirtmişlerdir. İkinci sırada yeterli iş tecrübesine sahip olmaması, üçüncü sırada meslekte eleman olmamasıdır.

Sanayi sektörünün ihtiyaç duyduğu nitelikli ara kademe insan gücünün yetiştirilmesi, ekonomik kalkınmanın hızlandırılmasına katkı sağlanması amacıyla; dar meslek alanları yerine geniş tabanlı sektörel eğitimin verildiği, modüler yapıyla esneklik özelliğine sahip ve çalışma yaşamının ihtiyaçlarına cevap verebilen bir mesleki ve teknik eğitim sistemi hedeflenmelidir.

Verilecek eğitimlerin gerçekten nitelikli olması, işletmelerin ihtiyaç duyduğu becerileri kazandırması ve istihdam garantili olması gerekir. Bu amaçla verilecek eğitimlerin biçim ve içerik açısından belirlenmesi noktasında mesleki eğitim uzmanlarının yanı sıra ilgili alanlardan işveren temsilcilerinin görüşlerinin alınması çok önemlidir.

KAYNAKÇA

TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

SGK, Aylık İstatistik Bülteni

EKLER

Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu

	TÜRKİYE İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI (TİPTA)
2014	İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, **yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır.** Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.
2- **4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur**.
3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

Kapsam

Bu araştırma, ilinizdeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden örnek işyerlerini kapsamaktadır. İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No				
İşyerinin Yasal Unvanı				
İşyerinin Tabela Unvanı				
1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.				
	Evet	**Hayır**	**Fikrim Yok**	
2) İşyeri olarak İŞKUR hizmetlerinden yararlanıp yararlanmadığınızı belirtiniz.				
3) Daha önce İŞKUR'dan eleman talebinizin olup olmadığını belirtiniz.				
4) İşyerinizin devletin verdiği istihdam teşviğinden yararlanıp yararlanmadığını belirtiniz.				
5) İşyerinizde üretilen ürünlerin ihraç edilip edilmediğini belirtiniz.				
6) İşyerinizin yabancı ortaklığı olup olmadığını belirtiniz.				
7) İşyerinizde kısmi (part-time) çalışmanın var olup olmadığını belirtiniz.				
8) İşyerinizde çalışanlara kreş imkanının sağlanıp sağlanmadığını belirtiniz.				
9) Çalışanlarınıza işe gelmede servis hizmetinin sağlanıp sağlanmadığını belirtiniz.				
10) İşyerinizde mevsimlik istihdam edilen personelin olup olmadığını belirtiniz.				
11) 2014 yılında çalışanlarınıza işleriyle ilgili herhangi bir eğitim düzenlenip düzenlenmediğini belirtiniz.				

ADRES BİLGİLERİ

İL:	**İLÇE:**	**MAHALLE :**	
CADDE/SOKAK:			
DIŞ KAPI NO :			
İÇ KAPI NO :			
TELEFON/FAKS/E-POSTA	...../...../	..... @.....	

Formu Cevaplayan İşyeri Yetkilisinin

Adı ve Soyadı		**Unvanı**	
Tarih		**Telefonu**	
E-posta		**İmza/Kaşe**	

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR. ARZ EDERİM.

	ZİYARETÇİ	**KONTROLÖR**	**VERİ GİRİŞ PERSONELİ**
Adı ve Soyadı			
Tarih ve İmza			

BİLGİ İÇİN BAŞVURULABİLECEK ADRES TELEFON VE FAKS NUMARALARI

İL MÜDÜRLÜĞÜ	ADRES	TELEFON	FAKS	E-POSTA
..... Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü	.....	.....	.....	.....

Bölüm I - MEVCUT İSTİHDAM

S 12: İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

01	02	03	04
Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan **Sayısı**	Erkek Çalışan **Sayısı**	Toplam Çalışan **Sayısı**
TOPLAM			

S13. İşyerinizde çalışan sayısının son bir yıl içerisinde, 10 ve üzerine çıkıp çıkmadığını belirtiniz.
(Bu soruya sadece "12. Soruda toplam çalışan sayısı 9 veya daha az kişi olarak belirtilen işyerleri" cevap verecektir.)

Evet ☐

Hayır ☐

SONRAKİ SAYFAYA GEÇİNİZ

Bölüm II -AÇIK İŞLER

S14: Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz?

S 14.1: Eleman aramıyoruz. → **Soru 15'e geçiniz.**

01	02	03	04													05					06		
Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş **Sayısı**	Talep Edilen **Asgari** Eğitim Düzeyi 1. Çıraklık 2. Lise altı 3. Genel lise 4. Meslek lisesi 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisans üstü 8. Farketmez	**Beceri İhtiyacı ve Kişisel Özellikler (*)** 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fazla mesaiye kalabilme 3. Fiziki ve bedensel yeterlilik 4. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 5. İletişim ve ifade yeteneği 6. İş ahlakına sahip olma 7. Proje tabanlı çalışma 8. Satış ve pazarlama becerisi 9. Seyahat edebilme esnekliği 10.Sorun çözme ve bağımsız karar verme becerileri 11.Takım çalışması 12.Yabancı dil 13.Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe													**İlgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz (*)** 1. İŞKUR aracılığıyla 2. Gazete-İlan, vb. 3. Akraba-Eş Dost 4. İnternet-Sosyal Medya 5. Özel İstihdam Büroları					**Açık işiniz için aşağıdaki seçeneklerden hangisini tercih edersiniz?** 1. Kadın 2. Erkek 3. Farketmez		
			1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**	**12**	**13**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**1**	**2**	**3**

(*) (04), (05) ve (06) sütunlarında birden fazla seçenek (X) şeklinde işaretlenebilir.

SONRAKİ SAYFAYA GEÇİNİZ

BÖLÜM III. 30 HAZİRAN 2015 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİĞİ OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

01	02	03
S.15: 30 Haziran 2015 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	**Evet**	**15.1'e geçiniz**
	Hayır	**16.soruya geçiniz**
	Fikrim Yok	**16.soruya geçiniz**

S 15.1: **30 Haziran 2015 tarihi itibariyle** işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam **ARTIŞI** olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal ***artış***

S.16: 30 Haziran 2015 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	**Evet**	**16.1'e geçiniz**
	Hayır	**17.soruya geçiniz**
	Fikrim Yok	**17.soruya geçiniz**

S 16.1: **30 Haziran 2015 tarihi itibariyle** işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam **AZALIŞI** olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal ***azalış***

SONRAKİ SAYFAYA

BÖLÜM IV. ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

S17: 2014 yılı içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

S 17.1: Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. ☐ → **Görüşme Bitmiştir. TEŞEKKÜRLER.**

01	02	03	04							
Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde güçlük çekilen eleman **sayısı**	**Temininde Güçlük çektiğiniz mesleği şu an karşıladınız mı?** **1-EVET** **2- HAYIR** **3-KISMEN**	**Temininde Güçlük Çekilme Nedeni (*)** **1. Bu meslekte işe başvuru yapılmaması** **2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması** **3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması** **4. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi** **5. Önerilen ücretin az bulunması** **6. Vardiyalı çalışma olması** **7. İşyerine ulaşım zorluğu** **8. Çalışma Sürelerinin Uzunluğu**							
			1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								

*** Birden fazla güçlük çekilme nedeni işaretlenebilir.**

Türkiye İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.

V.Bilgi Formu Hakkında Görüş ve Önerileriniz?
(Bu kısım Ziyaretçi veya Yanıt veren İşveren tarafından doldurulabilir.

İşverenin görüşleri:

Ziyaretçinin görüşleri:

Ek 2- Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları

Tamsayım Yapılan İller	10+ İşyeri Sayısı	Tamsayım Yapılan İller	10+ İşyeri Sayısı
ADANA	4.255	KARABÜK	458
ADIYAMAN	800	KARAMAN	477
AFYONKARAHİSAR	1.375	KARS	279
AĞRI	461	KASTAMONU	701
AKSARAY	785	KAYSERİ	3.307
AMASYA	627	KIRIKKALE	405
ARDAHAN	95	KIRKLARELİ	658
ARTVİN	343	KIRŞEHİR	377
AYDIN	1.962	KİLİS	172
BALIKESİR	2.252	KONYA	4.466
BARTIN	421	KÜTAHYA	1.106
BATMAN	1.039	MALATYA	1.431
BAYBURT	99	MANİSA	2.331
BİLECİK	431	MARDİN	1.333
BİNGÖL	541	MERSİN	3.638
BİTLİS	433	MUĞLA	2.537
BOLU	629	MUŞ	426
BURDUR	507	NEVŞEHİR	780
ÇANAKKALE	988	NİĞDE	535
ÇANKIRI	252	ORDU	1.313
ÇORUM	1.043	OSMANİYE	897
DENİZLİ	2.961	Rize	808
DİYARBAKIR	2.502	SAKARYA	1.984
DÜZCE	1.028	SAMSUN	2.246
EDİRNE	715	SİİRT	369
ELAZIĞ	1.310	SİNOP	370
ERZİNCAN	393	SİVAS	1.129
ERZURUM	1.199	ŞANLIURFA	2.365
ESKİŞEHİR	2.068	ŞIRNAK	613
GAZİANTEP	3.435	TEKİRDAĞ	2.447
GİRESUN	842	TOKAT	918
GÜMÜŞHANE	192	TRABZON	2.283
HAKKARİ	201	TUNCELİ	152
HATAY	2.208	UŞAK	889
IĞDIR	238	VAN	1.194
ISPARTA	675	YALOVA	581
KAHRAMANMARAŞ	1.805	YOZGAT	613
		ZONGULDAK	1.014
Genel Toplam		88.712	

Örnekleme Yapılan İller	10+ Örneklem İşyeri Sayısı
ANKARA	6.911
KOCAELİ	4.201
BURSA	4.973
İZMİR	6.276
İSTANBUL	8.493
ANTALYA	4.289
Toplam	40.353

Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır.

İşgücü Talep Araştırması: İŞKUR tarafından 12 Mayıs-27 Haziran tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

İşgücü Talep Araştırması Çerçevesi: Maliye Bakanlığı ve SGK kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan "Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2013 yılı kayıtlarıdır. Talep araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için "işyeri cevapsızlık formu" doldurulmuştur.

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır.

Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar. Yukarıda belirtilenler şu şekilde özetlenebilir;

Çalışma çağındaki nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

İşgücü: İstihdam edilenler+ İşsizler

Kurumsal olmayan nüfus: Üniversite yurtları, yetiştirme yurtları (yetimhane), huzurevi, özel nitelikteki hastahane, hapishane, kışla vb. yerlerde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Genç nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

İKO = (İşgücü Arzı (İstihdam+İşsiz))/(Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus) x 100

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında

bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

Eğitim seviyelerine göre işgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

İstihdam edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İş başında olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş başında olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

İstihdam Oranı = (Toplam istihdam)/(Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus) x 100

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İşteki durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

İktisadi faaliyetlere göre istihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, ormancılık ve balıkçılık
B	Madencilik ve Taş ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, Buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve parekende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motordikletlerin onarımı
H	Ulaştırma ve depolama
I	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
J	Bilgi ve iletişim
K	Finans ve sigorta faaliyetleri
L	Gayrimenkul faaliyetleri
M	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
N	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
O	Kamu yönetimi ve savunma
P	Eğitim
Q	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
R	Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
S	Diğer hizmet faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış
U	Uluslar arası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

Mesleklere göre istihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) İSCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. İSCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Kayıt dışı istihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt dışı istihdam oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

Kayıtdışı istihdam Oranı = (Kayıtdışı istihdam)/(Toplam istihdam) x 100

Eksik istihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

Zamana bağlı eksik istihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer

işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Yetersiz istihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, dört hafta içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

İşsizlik Oranı = İşsiz/(İşgücü arzı (istihdam+işiz)) x 100

Genç işsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç işsizlik oranı : Genç işsizliğini ayrıntılı olarak tanımlayabilmek için dört ölçüt önemlidir.

15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.

içinde genç işsizlerin oranını gösteren genç işsizlik oranı

İşgücüne dahil olmayan (İnaktif) nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır.

İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.1. İş bulma ümidi olmayanlar: Daha önce ii aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2. Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma,öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu

belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus Oranı = (Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus-(İstihdam+İşsiz))/(Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus) x 100

Eğitim durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana grupla aşağıdadır

1. Okuma yazma bilmeyen

2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen

3. İlkokul

4. İlköğretim

5. Ortaokul veya mesleki ortaokul

6. Genel Lise

7. Mesleki veya teknik lise

8. Yüksek öğretim

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır (İŞKUR)

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı işgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Aktif kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 18 ay süre ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Talep araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. Beceri, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

İşe Yerleştirme: İş arayanların kurumca işe yerleştirilmesidir.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Temininde güçlük çekilen meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş bağımlılık oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

Yaş Bağımlılık Oranı = ((0-14 yaş nüfus + 65 yaş nüfus))/(15-64 yaş nüfus) x 100

Yerel birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Ek 4- Ek Tablolar

SEKTÖRLERE GÖRE İPTA SONUÇLARI-2014/1.DÖNEM							
Sektörler	işyeri Sayısı	Çalışan Sayısı	Açık İş Sayısı	Teminde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	30 haziran 2015 İçin Belirlenen Net İstihdam Değişimi	Açık İş Oranı	Net İstihdam Değişim Oranı 30 Haziran 2015
Madencilik ve taş ocakçılığı	4	82			**-41**	**0,0 %**	**-50,0%**
İmalat	35	801	10	55	**130**	**1,3 %**	**16,2%**
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	4	203		1	**20**	**0,0 %**	**9,9%**
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	1	2			**0**	**0,0 %**	**0,0%**
İnşaat	195	3.214	59	279	**248**	**1,8 %**	**7,7%**
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	77	902	32	67	**108**	**3,4 %**	**12,0%**
Ulaştırma ve depolama	14	415		3	**53**	**0,0 %**	**12,8%**
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	18	288	4	18	**29**	**1,4 %**	**10,1%**
Bilgi ve iletişim	2	75		3	**3**	**0,0 %**	**4,0%**
Finans ve sigorta faaliyetleri	2	27			**0**	**0,0 %**	**0,0%**
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	16	83	2	6	**-3**	**2,4 %**	**-3,6%**
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	17	976	3	4	**-30**	**0,3 %**	**-3,1%**
Eğitim	16	394	2	12	**-7**	**0,5 %**	**-1,8%**
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	8	269	3	16	**7**	**1,1 %**	**2,6%**
Diğer hizmet faaliyetleri	7	367		6	**0**	**0,0 %**	**0,0%**
Genel Toplam	**416**	**8.098**	**115**	**469**	**517**	**1,4 %**	**6,4%**

Sektörler	İşyeri Sayısı	Çalışan Sayısı	Açık İş Sayısı	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	30 haziran 2015 İçin Belirlenen Net İstihdam Değişimi	Açık İş Oranı	Net İstihdam Değişim Oranı 30 Haziran 2015
Madencilik ve taş ocakçılığı	1.722	83.891	1.450	3.295	4.329	1,7%	5,2%
İmalat	50.597	2.510.806	87.006	111.361	115.160	3,3%	4,6%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	676	37.222	188	384	308	0,5%	0,8%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	498	31.312	295	377	1.271	0,9%	4,1%
İnşaat	37.791	832.881	14.074	34.347	60.506	1,7%	7,3%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	46.693	1.119.724	34.783	48.979	55.307	3,0%	4,9%
Ulaştırma ve depolama	11.428	324.949	8.051	9.957	9.754	2,4%	3,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	12.594	540.430	14.863	21.918	15.853	2,7%	2,9%
Bilgi ve iletişim	2.722	102.669	2.773	3.631	5.413	2,6%	5,3%
Finans ve sigorta faaliyetleri	1.962	189.181	1.277	1.305	7.353	0,7%	3,9%
Gayrimenkul faaliyetleri	1.514	37.515	1.111	1.452	1.797	2,9%	4,8%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	9.638	196.305	4.424	8.630	9.490	2,2%	4,8%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	8.066	546.251	15.218	18.839	59.204	2,7%	10,8%
Eğitim	5.712	190.977	3.298	4.027	992	1,7%	0,5%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	4.171	191.334	5.084	7.960	9.343	2,6%	4,9%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	849	23.694	504	833	698	2,1%	2,9%
Diğer hizmet faaliyetleri	4.278	90.551	4.182	5.408	4.987	4,4%	5,5%
Genel Toplam	**200.911**	**7.049.691**	**198.582**	**282.704**	**361.764**	**2,7%**	**5,1%**